

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Štisi in dopisi se pošiljajo. Uredništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 11.

V Ljubljani, dne 15. marca 1917.

Leto XXX.

Žito po vojski.

Nemški podtajnik Michaelis, predstojnik žitnega zavoda, ki gotovo najboljšje pozna, kako je s prehrano na Nemškem, je že parkrat — nazadnje v uradnem listu „Deutsche Kriegsnachrichten“ — odprl okno v bodočnost in jasno pokazal, kako bo po njegovih mislih po vojski. To, kar je povedal, velja pač pravzaprav za Nemčijo, toda v gospodarskem oziru smo ž njo tako ozko zvezani, da se za nas ne more pričakovati kaj drugega, nego kar napoveduje Michaelis za Nemčijo. Njegove misli so te-le:

S prehrano po vojski ne bo mnogo drugače nego je zdaj. Razmere se precej časa ne bodo znatno izpremenile. Mir še ne bo pomenil kruha, kolikor bi ga človek hotel. Glavna živila, zlasti moka, pa tudi mast ne bo mogla prosto na trg, da bi jo kupil vsak, kolikor bi je hotel. Zavaljo tega bo se vedno treba omejiti uporabo teh živil in postavno določiti, koliko sme priti na osebo. Torej to, kar je zdaj, žitni zavod bo potemtakem ostal gotovo tudi še nekaj let po vojski.

Domovina bo v prvi vrsti navezana še precej časa po vojski na to, kar bo sama proizvedla. Nekoliko lažje se bo pač dobilo blago iz tujine nego zdaj, toda živila bodo gotovo prihajala samo v neznatni meri. Za to so zlasti trije vzroki. Prvič bo manjkalo trgovskih ladij vsepovsod po celem svetu. Vojska jih je že ogromno uničila in jih bo še. Ker bo treba dovažati najraznovrstnejše reči v veliki meri v vse države, je jasno, da bo vsaka država glede na trgovske ladje navezana predvsem sama nase. To se pa ne da tajiti, da sama Nemčija nikakor ne bo mogla s svojimi parniki trgovine vzdržati na tisti stopnji, kakor je bila pred vojno. Preden se bo to zgodilo, bo treba nekaj let. Iz tega je torej jasno, da tudi živila ne bodo mogla v neomejeni

množini iz tujih krajev na Nemško. — Drugič: Ko bi pa tudi trgovski parniki vse zmogli, kar bi se jim naložilo, bi vendar ne kazalo brez državnega nadzorstva in brez potrebne omejitve uvažati žita in drugih živil. Denarna vrednost bo namreč padla in dokler se ne popravi, bo treba skrbno na to gledati, da se v tujih državah kupi samo to, kar je nujno, neobhodno potrebno. Varčevati bo treba na vse strani in paziti na to, da ne gre domače zlato črez mejo. Denarna vrednost se bo popravila šele potlej, ko se bo v tuje države prodalo vsaj toliko na leto, kolikor se bo od njih kupilo. Dokler pa domovina ne bo imela česa prodajati v tuje države, bo morala skrbeti v korist vsemu ljudstvu, da bo na tujem kupovala samo to, brez česar sploh biti ne more, in nič več. — Tretjič: Ko bi pa tudi vprašanja denarne vrednosti ne bilo, in bi se iz tega ozira lahko kupovalo v tujini brez ovir in brez nevarnosti, kar bi se hotelo, bi pa vendar živil že zategadelj ne bilo v izobilju, ker jih bo nekaj let po vojski manjkalo po vseh sosednjih državah. Zemlja je povsod trpela in to se bo poznalo; zaloge so povsod pošle, tudi to bo imelo svoj vpliv. Zato ne bomo mogli v neomejeni meri kupovati živil, ker bi kupcev preveč in blaga premalo.

Nemčija mora biti vsled tega pripravljena, da bo njenim prebivalcem še nekaj let po vojski gosposka merila kruh in mast. Pripravljena mora biti tudi na to, da bo poleg pšenice in rži tudi ječmen in oves s koruzo vred štet med žita, ki so namenjena človeški prehrani. Tudi organizacije, ki sedaj vodijo razdeljevanje živil, bodo potemtakem po vojski še vedno ostale.

Ta pogled v prihodnost se peča samo z dejanskimi razmerami po vojski in ne misli nič na potrebne davke. Poleg Michaelisa se na oglašajo tudi raznovrstni finančniki in državniki, ki gledajo vso reč samo s tega stališča, kako bi dobili za državo

več dohodkov, in ki vsled tega hočejo vpeljati žitni monopol. Po tem načrtu bi ustanove, ki sedaj nakupujejo in razdeljujejo žito, ne ostale po vojski samo nekaj let, kakor pravi Michaelis, ampak za zmeraj. O tej reči bomo natančneje še govorili v svojem listu. Za zdaj rečemo le to-le: Pomlad je pred durmi; kmalu se bo začela kaditi prst pod plugom in v skrbih in v upanju bodo polagale pridne roke semena v razorane brazde. Zavedajmo se vsi, da je to delo sveto, domoljubno, prepotrebno. Od njega je odvisno življenje naših vojakov in vsega ljudstva, od njega pa tudi svoboda in neodvisnost naše domovine. Konec vojske v tem oziru še dolgo ne bo nič izpremenil. Dal bo — Bog daj, da bi se to kmalu zgodilo — samo več src, ki ljubijo to delo, in vrnil prepotrebne roke, ki si žele po žuljih v kmečkem delu.

Gospodarske misli.

Poletni čas — nam hočejo po svoje meriti tudi letos. Ako se bo ta neprijetnost zopet vpeljala, naj se vsaj v cerkvenem oziru skuša preprečiti napaka, ki je bila poljedelskemu ljudstvu zelo napoti: namreč da je bila služba božja ob nedeljah in praznikih določena za 6. in 10. uro, t. j. ob petih in devetih, torej po umetni in ne po naravni uri. Pravilno bi res bilo, da se uvede — če že mora tako biti — enotnost in enotni čas povsod: v cerkvi, v šoli, na železnici in v uradih itd. To se navsezadnje lažje ali težje izvrši v mestih; na deželi pa gospodarji solnce in dnevna svetloba — predvsem pa poljsko in gospodarsko delo, ki se ravna po solncu. Živino je treba vardevati tudi ob nedeljah, kar se pa po večini ne da združiti z umetno vpeljanim časom; odtod zamude pri službi božji, ako je sv. maša po prisiljenem

času prezgodaj. — O vpeljavi poletnega časa je povedal »Domoljub« že zadnjič eno prav pametno. Nepotrebna izprememba je to. Dobička ne donaja prav nobenega. Kmet rabi dnevno luč prav racionalno (pametno); če kaže ura 9 ali pa 10, zato se ne briga. Naj bi ga še mestna gospoda posnemala. Čudno, da smo ravno v tej stvari edini s svojimi nasprotniki!

Veliko govorjenja dela a provizacija. Pomanjkanje krompirja je na dnevnem redu. Kje je vzrok? »Kmet ga skriva«, vpijejo eni; »kmet ga preveč porabi zase«, kriče drugi. To bedastočo more govoriti le človek, ki ima vrojeno mržnjo do kmeta. Mogoče ima kdo skritih par sto kil. Mogoče.

Pa k stvari: Veliko krivde za pomanjkanje krompirja nosi nerodnost pri aprovizaciji. Kako se je pa spravljal krompir na železniške vozeve? Z lopatami... Ne trdimo, da so povsod tako delali; a tožbe o tem nismo slišali samo enkrat. Koliko krompirja je po nerodnosti neveščih oseb zmrznilo, koliko segnilo! Ob pomanjkanju treba povsod varčnosti, tudi pri nakladanju in pri prevažanju!

H kmetu v šolo! Pridite pogledat, kako kmet ravna z novim krompirjem: Kako ga presuši in varno spravlja, kako gleda, da niti enega gomolja ne pohodi!

Nad vse potrebno bi bilo, da bi — kakor na Nemškem — tudi pri nas sedel v aprovizacijskih odborih kmet veččak, in bi se njegovi nasveti vpoštevali. Učeni gospodje poznajo teorijo, kmet ima pa prakso.

Marsikaj bi se pri javnih napravah prihranilo, če bi hoteli poslušati glas previdnega kmeta. Spominjam se, da so v nekem kraju delali novo erarično cesto. Pridelo do neznatne vodice. Kmetje povedo, da je to hudournik, ki ob času povodnji silno naraste. »Eh, kaj!« si mislijo učeni inženjerji, »kmet tako vsako reč pretirava. To vodo bomo že ugnali.« Pa gredo in napravijo mostiček s komaj vidno odprtino. Ob prvem naliivu hudournik naraste, zamaši odprtino, razdere cesto na več metrov dolžine in nasuje kupe peska po travnikih. Oškodovani so bili kmetje, oškodovan erar.

Sila važno vprašanje je, kdo bo zana-prej pomagal zemljo obdelovati. Doma so večidel starčki, otroci, dekleta in žene. Ukaz je prišel: Do tega in tega mora biti vse polje obdelano, če ne itd. ... Takih ukazov ni lahko izvrševati. Ko bi oblast mogla obenem ukazati, naj bo v teku tistih dni tudi lepo vreme, bi še morda šlo. Po navadi pride kmetom vojaštvo na pomoč. Lepo! Samo ko bi vsi vojaki znali po naše delati. Vsak kraj ima svoj način obdelovanja. V hribih moraš drugače delati, kot v ravnini; peščeno zemljo treba drugače obdelovati, kakor debelo mastno zemljo. Vojak pride, dela ni vaje, ali ga ne veseli, pa ni kaj prida pomagano. — Kaj dostikrat se vidi po naših njivah, da ženska drži za drevo, vojak pa vodi živino, kar lahko stori na kmetih vsak otrok.

Odlikovanje! Kmet da za vojne namene vse, kar ima: Ljudi, živino, poljske

pridelke, vse svoje žulje. Ali bi ne kazalo, da bi tudi kmetje, ki vse vzdržujejo dobili kako odlikovanje za civilne in vojaške zasluge?

Šola in vojska. Še o tem par besedi. Šolski poduk silno trpi. Obiskovanje šole je čedalje slabše. Uči se pa vedno po stari šabloni: cela množina najraznovrstnejših predmetov. Za sedanjí čas prav gotovo nepotrebna potrata. Po naših skromnih sodbah bi šola v sedanjem času zadostila svoji dolžnosti, ko bi se bolj temeljito poprijela naslednjih predmetov: verouka, branja, pisanja, računstva in (pri deklicah) ročnih del. Risanje lahko popolnoma odpade; prirodoopisje, zemljepisje, zgodovina itd. pride pa deloma pri branju na vrsto; vse drugo je sedaj odveč. Po vojski bo tako treba šolskemu poduku že tolikrat napovedane reforme.

Tudi zmote nas uče; dajmo si le dopovedati in zmote popraviti.

Samotar.

Vojaški domovi.

Naši vrli vojaki so zapustili domači krov in se na cesarjev klic podali na bojno polje. Kakor vojak v tujini vedno z ljubeznijo misli na svoj dom, tako smo tudi mi v mislih združeni z njimi in jim želimo svojo ljubezen tudi z dejanji izkazati. Saj stoje v boju naši bratje in sinovi, naši rojaki.

Na vseh frontah se snujejo vojaški domovi, prijazni prostori, v katerih naj vojaki v prostih urah najdejo počitek, udobnosti prijateljske družbe in zabave. Tak vojaški dom ima svojo knjižnico, slike, postreže vojakom z igrami, godbo, s pisalnimi potrebščinami in, če le mogoče, tudi s kantino. Seveda tak vojaški dom ne more vojaku, ki pride iz strelskega jarka, nadomestiti domovine, očetovske hiše, domače vasi in ljubljene družine, pa vendar bo vesel in srečen, če stopi v vojaški dom, v katerem vidi na stenah slike svojih domačih krajev, najde knjige in časnike v materinem jeziku, čuje pevati domače narodne pesmi in se more prijateljsko razgovarjati s svojimi rojaki. Saj je za marsikaterega vojaka, ki že leta stoji v vojni črti, redka sreča, da more bivati nekaj ur med suhimi in toplimi stenami, da se more vvesti mirno k mizi, se razgovarjati v materinem jeziku, vzeti iz omare lično knjižico, ali se vvesti k pisalni mizici in s prvim peresom napisati na lepem belem papirju pismo svoji ženi, svojim otrokom ali staršem. Take majhne udobnosti, ki si jih mi doma vsak trenutek lahko privoščimo, so za marsikaterega vojaka nekaj tako redkega, da mu naredimo največje veselje, ako mu jih preskrbimo. Taki vojaški domovi se snujejo na važnih krajih v etapnem prostoru in tudi neposredno za vojno črto.

Snovati so se začeli vojaški domovi po želji in naročilu Njegovega Veličanstva. Na Dunaju se je vršilo dne 26. februarja t. l. sijajno zborovanje v navzočnosti članov Najvišje cesarske hiše, ki je izdalo oklic na prebivalstvo, naj za telesno in

duševno okrepi našim vojakom ustanavlja vojaške domove.

Temu plemenitemu namenu se je prebivalstvo naše države z veseljem odzvalo. V Ljubljani se je dne 6. marca 1917 sestel podpisani Slovenski odbor za vojaške domove, ki se obrača do vsega našega prebivalstva, da prispeva k ustanovitvi vojaških domov. Vsakdo, ki ustanovi vojaški dom, bodisi občina, župnija, zasebnik ali šola, ima pravico, da tudi določi vojaški oddelek in dá vojaškemu domu ime. Slovenski takega doma so 700 do 1000 K, ker velik del oprave oskrbi vojnopomožni urad na Dunaju. Kranjska dežela se je že izjavila, da ustanovi štiri vojaške domove — naj temu zgledu slede javne korporacije in zasebniki, da dobe naši vrli vojaki čim več dobro urejenih, prijaznih domov. Naj daruje vsak, kolikor more. Namen našega Slovenskega odbora je, da skrbimo za stik naših rojakov z domovino in da povsod, koder se nahajajo slovenski oddelki, preskrbimo, da naši rojaki tudi v tujini dobe kos domovine.

Darovi naj se pošiljajo na kranjsko deželno blagajno z označbo »Za vojaške domove«.

Slovenski odbor na Kranjskem za vojaške domove:

Dr. Anton Bonaventura Jeglič, knez in škof.

Dr. Šusteršič, deželni glavar, predsednik.

Dr. Ivan Tavčar, župan stolnega mesta Ljubljane, podpredsednik.

Dr. Vladislav Pegan, deželni odbornik, tajnik in blagajnik.

Odborniki:

Anton Belec, načelnik Kmečke županske zveze. — Anton Čadež, mestni katehet.

Karel Dermastia, vodja Slov. trgovske šole. — Andrej Kalan, prelat in stolni kanonik. — Ivan Knez, predsednik trgovske in obrtne zbornice. — Ivan Kregar, predsednik Obrtno-pospeševalnega zavoda. — Dr. Evžen Lampe, deželni odbornik. — Ces. svetnik Gustav Pirc, ravnatelj c. kr. kmetijske družbe. — Karel Pollak st., predsednik Kranjske deželne banke. — Ivan Samec, predsednik trgovskega gremija. — Josip Šiška, stolni kanonik. — Ivan Štefe, urednik. — Dr. Karel Triller, deželni odbornik in podžupan ljubljanski. — Matija Zamida, ravnatelj dež. uradov.

Pregled po svetu.

Klic po državnem zboru. Na Dunaju se je dne 7. marca sešlo predsedstvo »Hrvatskoslovenskega kluba« in načelstvo »Češkega svaza«. Oba kluba sta po svojih zastopnikih obravnavala o narodnostnih vprašanjih, ki jih hočejo Nemci razvozlati z uvedbo nemškega državnega jezika in sicer brez parlamenta. Oba kluba sta izjavila, da take enostranske rešitve ne bi mogla sprejeti nikdar. — Edino mesto, kjer se smejo reševati narodnopolitična vprašanja, je državni zbor, »ki naj se takoj skliče.« Prva in najbolj pereča zadeva

in potreba pa ni jezikovno vprašanje. ne nemški državni jezik, ampak preselba z živili. Poglejte begunce, invalide, hetežnike; pečajte se s preskrbo najbolj revnih slojev, ki jih mori nezmožna draginja. Tudi vlada je nedavno izjavila, da je to vprašanje najbolj pereče.

Burne razprave v hrvatskem saboru. V zagrebški zbornici so te dni razpravljali o adresi, ki se pošlje kralju Karlu. Predložilo se je dvojno besedilo te adrese: eno je predložila hrvatsko-srbska koalicija, to je vladna skupina, drugo pa manjšina, ki sestoji iz obeh skrajnih pravaških in iz kmetske stranke. V adresi, ki jo je vložila manjšina, se želi, naj bi bil cesar ob nastopu svoje vlade z lastnoročnim pismom obvestil hrvatski sabor, kakor se je to zgodilo nekemu državnemu zboru.

Amerika odlaša in odlaša z napovedjo vojske, med tem se pa z naglico oborožuje. Wilson želi vojsko; pravi pa, da od kongresa ne bo zahteval, da se mu poverijo večja pooblastila, dokler ostane sedanja ustava. Omevno je, da

Feldmaršal Conrad pl. Hoetzendorf, voditelj važnega vojnega podjetja.

potiskajo nanj osobito razni tovarnarji municije, ki so si tekom te vojske ustvarili velika podjetja, pa jih vsled pod morske vojske ne morejo več izkoristiti. Ako se bo vojskovala Amerika, bodo spet na konju in želi dobičke. Pišejo, da se je ponudilo 39.000 tvrdk, ki bi v slučaju vojske nabavljale Ameriki za vojskovanje potrebni material.

Amerika besni. Časopisje poroča o splošni nevolji proti tistim senatorjem, ki so s svojo obstrukcijo preprečili, da senat ni mogel sklepati o oborožitvi trgovskih ladij. Volivci izjavljajo, da ne soglašajo s temi zastopniki.

Kitajska se poda v vrtnice. Iz Pekinga naznanjajo, da je vlada sklenila pretrgati razmerje do Nemčije. Združene države severoameriške in entente pritiskajo na Kitajsko s tem, da so obljubile kitajski vladi revizijo carinskega tarifa in da bodo črtale odškodnino zaradi vstaje boksarjev v znesku 76 milijonov funtov proti 4% obrestim. Podpredsednik kitajske republike je izjavil, da se Kitajska ne pridruži ententi, marveč bo sledila zgledu Združenih

držav. — Vsled nastopa Kitajske se pač bojno pozorišče ne izpremeni; preskrbovala bo pa lahko svoje zaveznice z delavnimi močmi.

Svetovna vojska.

Kanonada na Krasu. — Naši uspehi na Tirolskem. — Strah Italijanov pred feldmaršalom Conradom. — V Karpatih naši osvojili mejno goro Magyaros. — Topniški ogenj na francoskem bojišču vedno hujši. — Uspehi podmorske vojne.

VOJSKA Z ITALIJO.

Na Krasu hud boj s topovi in z minami. Naša uradna poročila javljajo, da se razvija na Krasu vedno silnejši boj s topovi in z minami. Italijani zelo hudo obstreljujejo zlasti Kostanjevico. Pri Gorici leže naše postojanke 1200 do 1500 metrov pred mestom. Naši topovi mesto skoraj popolnoma

Feldmit. pl. Arz, novi načelnik generalnega štaba.

obvladujejo. Vsak trenutek izbruhne lahko velikanska bitka. Strelni jarki obeh vojskujočih se strank so tako blizu, da je pehota vedno izpostavljena minam največjega kalibra.

Uspešni boji na Tirolskem. Nekaj dni se je poročalo z visokega tirolskega gorovja o ljutih bojih na gorovju Marmolata (3300 metrov visoko). Italijani poskušajo, da bi udrli čez Fleimsko dolino v dolino Fassa. Edino, kar so Italijani pridobili v tem ozemlju, je, da so vdrl v prednje postojanke na Costabelli. Dva nova huda nočna napada so naši odbili.

Italijanski strah pred Conradom. Italijanski listi so prepričani, da bo prejšnji naš načelnik generalnega štaba Conrad nastopil sedaj na italijanski fronti kot vrhovni poveljnik. Italijani ga opisujejo kot starega sovražnika Italije, ki je skupno s pokojnim prestolonaslednikom Franc Ferdinandom utrdil mejo Avstrije proti Italiji. Zato — pravijo italijanski listi — bo Conrad prevzel višje vodstvo avstrijske vojske v času, ko vse pričakuje odločilnih bojev.

RUSKO-ROMUNSKA FRONTA.

Naš uspeh v Karpatih. Med dolinama Uz in Trotus so avstrijske čete, katerim so pridruženi tudi nemški oddelki, naskočile sovražno utrjeno postojanko na mejnem grebenu Magyaros in jo osvojile. V naslednjih bojih so naši ujeli 1000 mož, zaplenili 17 strojnih pušk, 5 metalcev min, enega metalca za granate in več drugega vojnega blaga.

FRANCOSKO BOJIŠČE.

Silna kanonada se razvija na francoskem bojišču, zlasti v Champagni. Grmenje topov je tako strahovito, da ga dobro slišijo v Pariz, kakor leta 1914 med bitko ob reki Marni.

V Champagni napadajo Francozi zlasti one nemške postojanke, ki so jih bili vzeli Nemci južno od Riponta. Večinoma so bili odbiti.

Topovi še vedno grme. Vsa fronta v neki napetosti čaka na hude boje, ki se utegnejo razviti — morda v kratkem.

Razočaranje Angležev ob Ankri. Kako so se Nemci ob reki Anker nenadoma umaknili, smo že zadnjič poročali. Od tedaj postaja vedno bolj jasno, kako izvrstno potezo so s tem napravili. Angleži so bili že končali priprave in načrte za napad, Nemci so se jim pa naenkrat odtegnili ter jim vse načrte prekrizali. Ta dobra poteza je povzročila med Angleži veliko zmedo in presenečenje. Nihče sedaj ne ve, kje so nove nemške postojanke. Angleške patrulje se večkrat kar naenkrat znajdejo sredi nemških postojank, kjer jih Nemci kratkoma polove. Ker so angleški oddelki hoteli zasledovati Nemce, so prišli na odprto polje, kjer ni dobrih kritij, kot so jih imeli prej. Nemci pa iz novih postojank obsipujejo vse polje s puškinimi in topovskimi izstrelki, tako da imajo Angleži vsled tega občutne izgube.

Nemški uspeh vzhodno od Moze. Na vzhodnem bregu te reke je nemški napad na francoske postojanke popolnoma uspel. V širini 1500 metrov so Nemci udrli v sovražne järke in jih obdržali kljub francoskim protinapadom. Pri tem podjetju so Nemci ujeli skoro 600 mož in zaplenili 16 strojnih pušk.

Pod morjem.

Našim sovražnikom radi poostrene podmorske vojne postaja vedno bolj vroče. Sicer nikakor ne smemo misliti, da bi mogli podmorski čolni zapreti popolnoma ves promet na morju in ves dovoz sovražnim državam. Tega ne morejo, ker vsake ladje ne opazijo, nekatere jim uidejo, druge pa plovejo v spremstvu več bojnih ladij. Pač pa so podvodniki s svojim delovanjem povzročili, da se je plovba po morju zelo omejila, kar zelo škoduje angleški plovbi in spravlja v negotovost splošno prehrano. Položaj za Angleže je resen, ker se je Nemcem posrečilo, da so povsod razpostavili svoje podvodnike; celo ob južnem delu Afrike potaplajo sovražne ladje. Iz vseh angleških pristanišč prihajajo uradna poročila, da je uvoz znatno padel. Voznine za ladje so silno narastle. Nevtralne ladje

ro pa skoro popolnoma ustavile promet z Anglijo. Italijane podmorska vojska tudi zelo skrbi; sami priznavajo, da je vsak dan večje pomanjkanje premoaga in živil.

Plen podvodnikov je bil pretečeni telen naznanjen v velikih številkah. Obilno žetev so imeli čolni-potapljači zlasti v Sredozemskem morju. Tu so potopili 19 parnikov in 10 jadrnic, skupno okrog 76.000 ton prostornine.

Na Severnem morju je bil potopljen med drugimi tudi norveški parnik Gurre, ki je vozil na Angleško. Utonilo je okrog 19 ljudi, med njimi tudi 2 Američanki.

Tedenske novice.

Cesar in cesarica sta se 7. marca z dvornim vlakom peljala v Budimpešto. Med spremstvom je tudi grof Czernin.

Deželni odbor kranjski je dovolil draginske podpore deželnim uslužbencem (tudi vpokojenim in vpokojenemu učitelstvu), užitinskemu osebju in deželnim cestarjem.

Revaemu prebivalstvu v Ljubljani. Za prehrano revnih in stradalajočih slojev v Ljubljani je dovolil deželni odbor 10.000 K podpore.

Smrtna kosa. Dne 8. marca je umrl č. g. Janez Škrjanec, župnik v Vremah. Star je bil 72 let. V Vremah je župnikoval celih 28 let. Pogreb je bil v soboto ob 10. Mir duši!

Skrbi sv. očeta. Papež sprejme vsako leto pred postnim časom rimske postne pridigarje. V razgovoru izpregovori tudi marsikaj takega, kar naj bi izvedel ves svet. Veliko pozornost so povzročile besede, ki jih je sv. oče Benedikt XV. vpletel letos v svoj pozdravni nagovor. Papež se je sicer izogibal, da naravnost ni posegel ne v mirovno vprašanje, ne na bojne zadeve, kljub temu sta dva stavka taka, ki takorekoč kažeta bodoče pomenljive dogodke v Rimu. Glasita se: »Oproščamo postne pridigarje že zdaj vsake odgovornosti za vse, kar bi se po njihovem odhodu iz Rima utegnilo krivičnega ali manj dovoljenega v svetem mestu zgoditi.

Radi bi, da bi se ne moglo reči — če bi se morali po Vel. noči pritoževati o kateremkoli zločinu ali sramotnem dejanju v Rimu — da postni pridigarji l. 1917. niso že naprej te nesreče odklonili.

Slovenski odbor na Kranjskem za vojaške domove se je dne 6. marca t. l. konstituiral in je izvolil za predsednika dr. Ivana Šusteršiča, deželnega glavarja, za podpredsednika dr. Ivana Tavčarja, župana ljubljanskega, za tajnika in blagajnika dr. Vladislava Pegana, deželnega odbornika. Delovni odbor bo sestavljal deželni odbornik dr. Evgen Lampe. Sedež odbora je v deželnem dvorcu, kamor se naj pošiljajo prispevki in koder se dobe nadaljnje informacije v zadevi vojaških domov.

Proslava kornega poveljnika. Prejšnji četrtek so imeli v Bohinjski Bistri-

ci nenavadno slovesnost. Občinski odbor se je poklonil novemu častnemu občanu g. pl. Rudolфу Stöger-Steiner, kornemu poveljniku, ki je prišel v Bistrico s svojim štabom in vojaško godbo. Pri sprejemu je bil navzoč g. okr. glavar, domača duhovščina, uradništvo, šol. mladina. V dvorani je visokega gospoda pozdravil župnik g. Fr. Žvan kot neustrašenega branitelja Bohinja. Nato se mu je poklonil občinski odbor. Ekselencen je nato slavil dobro ljudstvo Gorenjske, posebno še bistriške občine; med lepim govorom je pripel županu g. Fr. Arhu zaslužni križec.

Visoko se je povzpел. Naš rojak (iz Kamnika) sekcijski svetnik v zunanjem ministrstvu dr. Ivo Šubelj, je dobil naslov in značaj dvornega in ministerialnega svetnika.

Živino klati na domu — prepovedano. Dne 4. marca je izšla naredba deželne vlade za Kranjsko, ki pravi: Domači zakol goveje živine — izvzemši zakol v sili — je prepovedan. Ta prepoved velja tudi za teleta vsake starosti. Zavodi, podjetja in kmetijski obrati zamorejo dobiti za poseb-

Naš pesnik Vide.

ne slučaje dovoljenje okrajnega glavarstva, da smejo govedo iz lastnega hleva za lastno uporabo zaklati.

Pobiranje sena ustavljeno. Rekviriranje sena je vsled vladne odredbe v alpskih deželah deloma ustavljeno, deloma omejeno in znižano. — Za izravnavo potrebnega sena in slame med posestniki bodo skrbela okrajna glavarstva.

Umrli je 10. t. m. v Zagrebu po dolgi bolezni dr. Mile Starčević, poslanec in voditelj stranke prava. Dne 10. okt. 1912 je bil v Ljubljani ter je predsedoval takratnemu hrvatsko-slovenskemu sestanku.

Divjakov ne manjka. Dne 28. februarja je bila napadena na poti v Primskovo (pri Kranju) 21letna mladenka Ivana Rogelj. Neki Ant. Kotlušek ji je s silo vzel ročno torbico z denarjem in drugimi drobnarijami. Sedaj je zaprt in premišljuje svojo grešno drznost.

5. vojnega posojila je bilo podpisanega na Kranjskem okroglo 50 milijonov kron, 10 milijonov več nego četrtega.

Vojaške novice.

Ljudski cesar. Naš cesar Karel je v teh kratkih mesecih vladanja pokazal, da ga preveča duh čistosti, odločnosti in samostojnosti. Prenovil je najvišje dvorne urade ter zbral okrog sebe za svetovalce može, katerih nazori se skladajo z duhom sedanjosti. Tudi na vodilnih vojaških in političnih mestih so se izvršile nepričakovane izpremembe. Imenovanje novih temelji na sposobnosti. Cesar Karel je v oja k, ki ljubi tudi najzadnjega moža v armadi. S posebnim vojnim poveljem je podal zopet dokaz svojega plemenitega srca: Odpravil je kazen privezovanja pri vojaki. Mlademu cesarju se je upirala misel, da bi se na tak način kaznovali za prestopke ljudski sinovi, ki tvegajo kri in življenje za domovino.

Za god. Vojaki pešpolka »Cesarjevič« pošiljamo z visokih tirolskih gora po širni naši ljubljani domovini najiskrenejše čestitke za godovni dan vsem Joškom in Jožicam ter jih obenem najlepše pozdravljamo: četovodja Založnik Ivan; desetniški: Steklasa Alojzij; Dolžan Ciril, Resman Joško; poddesetniški: Kurent Ant., Zorman Mihael, Bezljaj Franc, Jenko Joško, Belaj Franc; infanteristi: Luskovec Ivan, Testin Peregrin, Relič Valentin in Vavpotič Emil.

Šestič odlikovan. Slovenski stotnik v generalnem štabu g. A. Lokar — sin nadučitelja Ivana Lokar — je dobil že šesto odlikovanje. Ima namreč dvojno avstrijsko, dvojno bolgarsko, eno nemško in eno turško odlikovanje.

Junaštvo. Kadeta Oskarja Dostal (47. pešpolk) je zadela granata in ga dobesedno razmesarila. Ko mu je vojni duhovnik podelil sv. zakramente za umirajočega, ga je pogled trpečega reveža tako pretresel, da si ni mogel zadrževati solza. Kadet mu reče: »Zakaj jočete, prečastni? Pa ja ne zaradi mene? Jokajte rajši zaradi mojih staršev, ki izgube edinega sina. Povejte jim, da sem bolečine voljno prenašal in da sem smrt rad sprejel, saj umrjem za domovino.« Kmalu nato je izdihnil.

Upravičene so pritožbe, da vojakom poslani potrebščine in darila dostikrat ne pridejo v prave roke. Kje je krivda? Ljudje pritrčajo samim sebi, da bi postregli svojcem na fronti ali v zaledju, a poslano pride v tatinske roke. Bilo bi treba kontrole!

Poveljnik v Pulju. Poveljništvo vojne luke v Pulju je 6. marca prevzel podadmiral Pavel Fiedler.

Prepovedano dobaviti za armado. Najvišje vojno sodišče na Ruskem je odredilo, da se židje ne smejo več udeleževati vojnih dobav.

Velikanska razstrelba. Tovarna za smodnik v kraju Bouchert na Francoskem je šla v zrak. Pok in grom se je razlegel 16 km daleč naokrog. Podrobnosti še niso znane.

Iz malega naraste veliko. Od početka vojske do februarja t. l. je znašala vsa izplačana preživnina svojcem v vojaške poklicanih mož in mladeničev čez tri milijarde. Samo meseca januarja 1917 je znašala vsa vzdrževalnina 170 milijonov kron. Povišek na leto — če bo znašal, kakor se čuje, 20% — bo terjgal novih 340 milijonov kron.

Razne novice.

Potreba večjih postaj. V kratkem se bodo pričela dela za razširjenje kolovozov in postaj: Kranj, Škofja Loka, Lesce, Podnart, Medvode, Vižmarje. Politični ogledi bodo v Vižmarjih in Medvodah 22., v Škofji Loki in Kranju 24., v Podnartu 27., v Lescah 29. marca.

V trajen spomin. Vojaška poveljstva so po okr. glavarstvih poslala posameznim občinam zapiske odlikovanih vojakov. Občine bodo gotovo skrbne, da se imena teh slavnih boriteljev za domovino na primeren način proslave in ohranijo v spomin poznim rodovom.

Obleke za civilne osebe bo čedalje manj. Ne bo pomagalo drugega, kakor staro obleko krpati, predelavati in popravljati.

Vlom. V avstrijskem konzulatu v Curihu so bili tatovi, ki so odnesli okrog 50 tisoč kron v zlatu in več drugih dragocenosti. Iskali so gotovo tudi tajne papirje. Zločinci so pobegnili — tako se sodi — čez mejo.

Stoletna begunka. V vurberškem gradu na Štajerskem je dne 3. marca praznovala stoletni rojstni dan begunka Angela Illovič za Primorskega. V gradu je bila v ta namen cerkvena slovesnost z zahvalno pesmijo. Posestnik, češki plemenitaš grof Herberstein, je napravil slavljenki pa tudi drugim beguncem v gradu primerno gostijo, slavljenko pa obdaril tudi z denarjem.

Draga nevtralnost. Švicarska vlada je izdala v tem vojskem času za mobilizirano armado, ki čuva nevtralnost dežele, do 13. novembra lanskega leta 471 milijonov frankov. Za podporo civilnemu prebivalstvu je razdelila v istem času 233 milijonov frankov; skupno torej 704 milijone.

Škoda vsled pomanjkanja prometnih sredstev — na Francoskem znaša že več kot 5 milijard frankov. Tako n. pr. je obležalo v nekem pristanišču 6 milijonov vreč ovsu, ki je skalil in se pokvaril.

† Grof Zeppelin. Dne 8. marca je na pljučnici umrl znani nemški grof Zeppelin, graditelj velikih vodljivih zrakoplovov.

5000 milijonov dolarjev brezobrestnega posojila so ponudile ameriške velike banke Wilsonu.

Nevaren zaslužek. Poostrena podmorska vojska daje mornarjem priliko, da si zaslužijo velikanske vsote. Neka danska družba je ponudila mornarjem za pot v Anglijo po 2000 K, za pot do francoskega mesta Bordó pa po 5000 K. Vsakdo se bo dobro premislil, preden sprejme tako ponudbo, ki se je drži smrt. — Uvoz v Anglijo je padel februarja za tretjino.

Zanimivo. Umrli japonski cesar je v svoji oporoki naročil, naj japonski prebivalci spoštujejo nebeškega Kralja kristjanov, ter naj ohranijo mir z Nemčijo in Severno Ameriko. Toda — v zadnjem času je zlato marsikomu otemnilo oko in pokvarilo srce. Japonska zasluži ogromne svote, ko prodaja municijo in blago. Zraven pa čim dalj vojska traja, tem bolj bosta oslabele Rusija in Anglija — naravni nasprotnici Japana.

Dopisi.

Črnuče. Pred nekaj dnevi je neznan tat odpeljal izpred kovačnice Podborštóm pri Črnučah dvokolesen ročen voziček. Najbrž je šel z njim na prejo po Dunajski cesti. Ako bi kdo tak voziček prodajal, naj se naznani županstvu na Črnučah.

Vel. Gaber. Neizprosna smrt je zahtevala zopet žrtev; ugrabila nam je 7. t. m. g. Marijo Hribar, p. d. Jerajevo mamo v Vel. Gabru. Pokojna je bila globokoverna delovna skrbna in zelo dareljiva. Če si jo prosil za ta ali oni dobrodelni namen, se je odrezala hitro z desetakom. Kot mlinarica je kaj rada mnogim kruh delila. Ljubi Bog naj ji dobro delo plača z večnim veseljem!

Iz Kropce. 11. t. m. je bil občni zbor tukajšnje hranilnice, ki je imela preteklo leto 315.273 K 97 vin. prometa, za naš mali kraj naravnost velikanska vsota. Stanje hranilnih vlog l. l. 53.864 K 17 v.; dvignilo se je pa 32.791 K 31 vin. Vseh hranilnih vlog imamo pa 119.239 K 05 vin.; seveda nas pri tem močno podpira okolica. Rez. zaklad znaša 3101 K 27 vin. — Vojsko zelo čutimo posebno v pomanjkanju in silni draginji najpotrebnejših živil. Denarja bi bilo dovolj, ker imajo delavci dosti dela za vojsko in vojake, pa tudi precej laslužka, dasi je začelo zadnji čas primanjkovati koksa in premoga. Draginja in pomanjkanje nas tareta že zdaj, kaj bo šele spomladi, ko ne bo ne zabele, ne koruze, ne krumpirja, ne moka! Kaj bo? Smrt, ki se že sedaj oglašja, bolj kot ponavadi. — Na vojsko je odšlo do sedaj 93 mož in mladeničev. Od teh jih je nekaj na bojiščih, nekaj ujetih, nekaj v bolnišnicah, nekaj doma nesposobnih za boj, 11 jih je pa umrlo deloma na bojiščih, deloma v bolnišnicah, in sicer: 1. Janez Bertonec, umrl na Ogrskem v bolnišnici; 2. Janez Bertonec, umrl na laškem bojišču; 3. Franc Jelenc, umrl v ruskem ujetništvu; 4. Kavčič Jakob, umrl v bolnišnici v Mariboru; 5. Kokosar Silvester, umrl na Dunaju; 6. Pogačnik Jakob, umrl na Ogrskem; 7. Praprotnik Franc, umrl na laškem bojišču; 8. Šolar Zdravko, umrl na laškem bojišču; 9. Šolar Gregor, umrl na laškem bojišču; 10. Vidic Jakob, umrl v bolnišnici, in 11. Škriba Vincenc, umrl na laškem bojišču. — »Domoljuba« je naročenega pod skupnim zavitkom pri nas 21 iztisov, »Slovenčevih« naročnikov je 9; prodaja se pa vsak dan po 10, ob nedeljah pa od 50 do 60 izvodov, pa jih še velikokrat zmanjka. »Domoljuba« prihaja 50 iztisov. Pri Mohorjevi družbi smo pa letos poskočili vsled dobre agitacije od družine do družine za 43 udov, tako da šteje letos naša rečna delavska župnija (620 oseb) 105 udov, kakor primeroma malokatera župnija na Gorenjskem.

S Koroške Bele na Gorenjskem. Vojska zahteva vedno novih žrtev. V Rešici na Ogrskem ob romunski meji je bil 4. t. m. od električnega toka ubit Martin Kavčič, zemljiški posestnik in tovarniški uslužbenec na Koroški Belci. V začetku vojske je služil kot topničar v Pulju; od tam so ga poslali na laško fronto, odkoder je bil prestavljen v tovarno za železne izdelke v Rešico. Laške granate ga niso uničile, a v zaledju ga je nesreča pahnila v smrt. Umrli je bil vr. mož. Bil je občinski svetovalec, predsednik izobraž. društva, načelnik domačih Orlov in razumen gospodar. V prostih urah se je mnogo pečal z branjem koristnih časnikov in knjig in se je tako za svoje razmere v izobrazbi visoko povzpel. Čislali smo ga kot nadarjenega govornika, poštvalnega društvenika in za vse dobro vnetega moža. Zato je njegova smrt za naše društveno gibanje bridke udarec. Še huji udarec je pa za njegove 3 nedoročaste otročice, ki so pred dobrim pol letom izgubile tudi mater. Rajni je bil odločno verskega mišljenja, za kar ma bo Bog gotovo obilen plačnik v večnosti. V svojih pismih je izražal vedno neko žalostno slutnjo, da se ne povrne več domov; in žalibog, zgodilo se je tako. Daleč od svoje domovine počiva v tuji zemlji, a mi njegovi prijatelji in znanci mu hočemo ohraniti blag in hvaležen spomin.

Za vojaške.

Po sporočilih vojaških duhovnikov je treba še bolj ko doslej skrbeti vojakom za berivo. Vojaki to sami čutijo in naravnost prosijo. Tudi, če bi se upanje na bližnji mir kmalu ure-

snili, bi bila še velika potreba, invalidi pa bodo še po vojski dolgo potrebovali poštvalne pomoči. Res se je storilo že neverjetno veliko; a zdaj mora pomagati še organizirano delo. Zato se je osnoval v Ljubljani pri kn. šk. ordinariatu odbor za vojaško berivo. Ta bo knjige in denar za knjige sprejemal, pošiljalte glede primernosti kar najbolje sortiral in pošiljal vojnim kuratom.

Dunajski centrali za vojaško berivo (Zentralstelle für Soldatenlektüre), ki je doslej veliko razdala tudi slovenskim fantom, ne nameravamo dela odvzeti. Prosimo, naj nadaljuje svoje delo in priporočamo jo Slovincem v nadaljnjo podporo, ker se pri nji oglašajo za pomoč slovenskim fantom tuji kurati, ki bodo za nas komaj izvedeli. Ljubljanski odbor hoče le nanovo zbujati darežljivost in s primernim izbiranjem knjig v višji meri ustreči našim vojakom.

Obračamo se torej do rodoljubov, zlasti do duhovnikov, in lepo prosimo:

a) Vsak pregledj svojo knjižnico in odberi to, kar bi bilo za vojake koristno.

Ni treba pošiljati knjig, ki niso primerne za moške, ali ki so sploh brez vrednosti. Mohorskih knjig imajo vojaški zadosti, le kako tako knjigo izmed mohorskih še pošljite, ki je bolj zanimiva, ali večje koristi, da jo ljudje tudi po večkrat radi bero. — Molitvenikov vojaški še vedno prosijo; po bolnišnicah imajo radi tudi večje molitvenike. Tudi nevezani bodo dobri, umazani pa nikakor ne bi bili umestni.

Prosimo velikodušnosti. Darujte tudi knjige, ki so vam ljube, če jih le morete utrpeti. Nikoli ne bodo storile boljše ko zdaj. Kdor se zmisli na običajno usodo knjig po lastnikovi smrti, bo še vesel, da jih zdaj tako dobro porabi. Praznina v knjižnih omarah, ki nastane po vaših darovih, vam bo dajala sladko zavest, da ste knjige obrnili narodu v najboljšo korist.

Pri razdeljevanju knjig bo odbor skrbel, da pridejo knjige večje vrednosti na take kraje, kjer bodo ustregle prav mnogim čitateljem.

b) Agitirajte tudi pri drugih rodoljubih, ki imajo kaj boljših knjig. Po mestih in trgih, se navadno lahko dobe gospodične, ki z agitacijo veliko dosežejo. Kdor ne more dati nobene knjige, naj bi po možnosti kaj prispeval v denarju.

c) Vojaki, kateri so posamezno razkropljeni po drugorodnih polkih, so najbolj zapuščeni, a zanje bo ljubljanski odbor komaj zvedel. Zato prosimo duhovne pastirje, poizvedujte po takih vojakih in naročajte domačin, da naj jim pošljejo od časa do časa kako knjigo. Za molitvenike se ljudje navadno sami spominajo; naročite jim gotovo še mariborsko brošuro »Nedeljski evangelji«. Po dose-danjih skušnjah so vojakom jako priljubljeni časopisi »Domoljub«, »Straža«, »Mira«, »Dolenjske Novice«, enega

teh časopisov bi lahko naročili skoro vsakemu. Časopis se naroči najbolje za celo leto, vojak sam pa upravnistvu pošilja nove adrese, kadar izpremeni kraj.

Gospode duhovne pastirje prosimo, naj nabrane darove kar sami pošljejo posameznim domačim vojakom, kadar vedo, da jim bodo ustregli in koristili.

Ne odložite te prošnje brez sklepa, da jo uslišite. Zamislite se v dušo trpečih vojakov in v njih hrepenenje po domu; s kakšnimi čustvi bodo ti možje po končani vojski presoiali neskrbnost v domovini. Zdaj jim moremo trpljenje olajševati in mnogo koristiti, ne zamudimo izrednega časa, ki se ne povrne.

»Odbor za vojaško berivo« pri kn. šk. ordinariatu v Ljubljani,
dne 27. februarja 1917.

Prošnja za milodare za po potresu oškodovanim krajem v krškem okraju.

Dne 29. jan. t. l. je poškodoval strašen potres na Čatežu, v Krškivasi in v okolici nad 500 hiš in gospodarskih poslopij, dalje tudi župni cerkvi in šolski poslopji na Čatežu in v Cerkljah in dve podružnici. Škode je nad 3 milijone kron in beda nepopisna, ker je večina stanovališče le za silo porabna. Zdatna pomoč za te bedne stanovalce je nujno potrebna, ker jim bo šele potem možno sezidati oziroma popraviti si svoja poslopja.

Da se olajša po potresu oškodovanim se je konstituiral pomožni odbor, ki prosi za milodare za one, ki jih je obiskal ta strašni potres.

Milodari naj se blagovolijo poslati kar naravnost na naslov c. kr. okr. glavarstva v Krškem, ki vodi potresno akcijo.

Pomožni odbor za po potresu oškodovane kraje v političnem okraju Krško, dne 6. marca 1917.

Predsednik: Svetec Pavel, vodja okr. glavarstva v Krškem. Odborniki: Ajster Jožef, župan; Gabrič Anton, župnik v Cerkljah; Komočar Martin, župan; Zorko Franc, župnik na Čatežu; Schweiger Franc, dekan v Leskovcu; Golob Ivan, posestnik; Gregorič Franc, posestnik; Kurent Alojzij, župnik; dr. Pfeifer Viljem, c. kr. vladni koncipist; dr. Pučko Jurij, c. kr. notar in Stiasny Ljudevit, c. kr. okr. šol. nadzornik v Krškem.

Gospodarske stvari.

Gospodarski in tržni pregled.

Kako bo z žitom. V zadnjih tednih so izračunali, koliko se je lani pridelalo žita na severni polobli zemlje. Pšenice je bilo 674.407 milijon. q., t. j. 75% žetve 1915; rži 251.202 milijon. (95,2%), ječmena 223.267 milijon. q. (90,7%), ovsa 158.392 milijon. q. (80,6%), turščice 697.128

milij. q. Argentinijske je imela 21.163 milij. q. pšenice, t. j. 44,8%, torej niti polovico žetve prejšnjega leta; ovsa 4.878 milij. q. ali 44,6%. V Avstraliji se je pa precej več našlo, kakor prejšnje leto; a v Ameriki 110 milij. q. pšenice manj, kakor 1915. Če te številke malo pomislimo, nam bo jasno, da bo po vojski žita zelo manjkalo. Vsi bodo hoteli kupiti; plačali bodo vse drugačne cene, kakor so zdaj.

Žito, ki največ da. Iz tega pa spoznamo svojo dolžnost, da sejemo tisto žito, ki največ rodi. Tako žito je turščica, če se prav obdela. Sadite letos kolikor mogoče veliko turščice. Po Dolinskem uspeva debela turščica tudi po rdeči detelji. Navadno se turščica sadi, kar je bolj priporočljivo kakor sejanje, okoli sv. Jurija. Zemlja je takrat še mrzla; kuruza prezgodaj sajena, ostane slabotna. Veliko zgodnje turščice vrane pobere. Najboljši čas je po sv. Florijanu. Turščici se mora dobro pognojiti. Ljubi kalijevo sol, žlindro in gnojico. Orji prav globoko. Če ni gnoja, da turščica le slab pridelek. Med kuruza posej veliko fižola in buč. Po pesi da gotovo največ na istem prostoru turščica. — Za pitanje prešičev je kuruza najboljša krma. Po mestih se jim je pa tako pristudila, da imajo vsako žito, še oves rajši, kakor ubogo kuruza. — Lani so vzeli iz 10.000 vagonov romunske turščice kali in so iz nje napravili 1200 vagonov olja. Z romunsko vojsko je zmanjkalo turščice. Toda zdaj je imajo gotovo zopet zadosti.

Dobili smo vprašanje, **kako naj se gnoji s kalijevo soljo pesi in pšenici.** Kalijevo sol napravijo tovarne na Nemškem, kjer edino se ta sol koplje, iz kaunita. V sebi ima do 42% kalija, ki ga vse rastline za rast zelo potrebujejo. Nekaj je pri nas glinastih njiv, ki imajo zadosti kalija v sebi, splošno ga pa njiavam primanjkuje. To gnojilo je prav hudo, saj ima 100 kg kalijeve soli toliko kalija, kolikor 28 mernikov dobrega bukovega pepela. Nevarno je torej to sol posejati po brazdah, ker zna zamoriti mlade poganke male rastline. Navadno se potrosi 3—4 tedne pred oranjem po njivi, da jo dež raztopi in v rušnjo spravi. — Poskusil sem pri pesi tudi že po brazdi sejati kalijevo sol in jo dobro zabranal. Sponeslo se je, učinek je bil dober.

Ali se sme spomladati gnojiti s kalijevo soljo pšenici? Če jo precej potreseš in pozneje dobro zabranaš, ti bo gotovo koristila.

Priporočali so nam za krmo prešičev neko zelišče matodor, s katerim se lahko preredi še enkrat toliko prešičev, kakor so jih do sedaj redili. Kaj je s tem? Ta matodor imenujejo drugod komfre. Nekateri so poskusili z njim svojo srečo; obnesel se je le redkoma. Najbolj ga hvalijo oni, ki ga prodajajo. Pravi, da je z vsakim svetom zadovoljen. Listi, ki se celo leto režejo, so tudi za zajce in perutnino. Če kdo poskusi saditi to rastlino na kako zapuščeno melino, ima prav. — Gotovo

nam pa matodor ne bo dal za živali isto krme, kakor lucerna ali pesa.

Poročilo iz skupščine »Zveze ogrskih kmetov«. List »Reichspost« poroča v št. 95. po »Budapesti Hirlap«, zakaj živil primanjkuje in zakaj so živila tako draga: Na Ogrskem so mali in srednji kmetje osnovali »Zvezo ogrskih kmetov« in se ločili od velikih kmet. družbe; ker je vlada bolj gledala na korist bank, kakor na prospeh kmetijstva. Imeli so skupščino, kjer je predsedoval bivši poljedelski minister Daranyi. Ta se je čudil, da vlada na shod ni poslala svojih zastopnikov. »Vlada je odločna le proti kmetu in malemu konsumentu, proti kartelom pa, ki cene navijajo, in velikim podjetnikom jo zapusti pogum. Za obrtne izdelke ni najvišjih cen (Tisa je izjavil, da jih je nemogoče vpeljati); le za kmečke pridelke so najvišje cene, čeprav kmetijstvo mnogo reči neobhodno potrebuje. Dolžnost vlade je, gledati na gospodarstva. Napačno je torej storila, če je to važno delo izročila domačim in tujim bankam.« Drugi govorniki so se pritoževali o postopanju vlade. Kmetu vzamejo njegov pridelek. Če pa rabi seme, mora grozne cene plačati. Visoke cene obrtnih izdelkov, za katere ni najvišjih cen, zelo ogrožajo kmetijsko pridelovanje. Velika razlika med cenami žita in moke se ne da opravičiti. Velikanski dobiček mlinarjev se bi moral razdeliti med kmete in konsumente. Ravno taka razlika je med cenami turščice in cenami prešičev. Tudi ta dobiček, ki ga spravijo zdaj ravnatelj veliki pitališč, bi se moral razdeliti med kmete in konsumente. Strogo naj nadzorujejo tovarne in uradno naj se določijo cene njih izdelkom po resničnih stroških. Kar se vzame kmetu, naj se da naravnost vojni upravi, ne pa raznim podjetjem.

Poslanec Gaal je pravil, da so imele banke 1. 1915/16., ko je bila mast po 18 do 20 K, skoro vse prešiče v svojih rokah. Ko so pa prešiče z velikim dobičkom prodale, so prišle najvišje cene. Zdaj kmetje niso hoteli prešičev prodati. Začeli so jih spodbujati, naj se lotijo pitanja, saj jim bodo turščico pustili in še drugo dali. Ko so začeli pitati, so turščico rekvirirali. Kmetje so morali na pol izpitane prešiče za slepo ceno prodati. Poslanec vè, da so njegove prešiče dali velikemu podjetniku v Steinbruck, ki je dobil zadosti turščice, da je vse izpital. — Konoplje so morali kmetje oddati 1 stot za 300 K, ko so plačali za vlakno iz manile po 1200 kron. Kmetu niso privoščili prireje. Vzeli so mu prešiče in jih pitali s turščico, ki so jo rekvirirali. Manfred Weiss pa plača vlada milijone za reč, ki bi jo sama lahko pridelovala. Ogrski mlini računijo 10% za zaslužek in 4% za izprašanje. Budimpeštanski mlin, ki izmelje na dan 140 vagonov, lahko na dan 14 vagonov žita spravi in proda za poljubno ceno.

Slike in črtice z bojišč.

Pismo iz Galicije.

(Piše poročnik Jože Barle.)

Bojno polje, dne 27. 2. 17.

Lepi časi v rezervi so minili. Zopet sedim v majhni podzemeljski izbici ob mali železni pečici. Pridelili so me novi kompaniji; včeraj sem s svojim slugo »ajnrikal« v linijo. Komaj sem bil vstopil v odkazano mi izbico, je že zagrmelo in počilo prav poleg moje nove »vile« in — okno, oziroma bolje okence je bilo v kosih. Moj sluga je prav pristno po štajersko rentalil »nad rusko sodrgo«; jaz sem se pa bolj tiho, po kranjsko, zahvaljeval za »pozdrave iz daljave«. Takoj je moral ordonanc zasesti konja in odjezditi k pionirjem za novo okno.

Pri novi kompaniji sem našel »ljubega« znanca, s katerim sva se bila ločila pred dvema mesecema. Ta moj ljubi znanec je »kompanijski navihanec«, »frajtar« Miško. Pozna ga tukaj vse, ker »frajtar« Miško je povsod zraven — kjer ga treba ni. Če kdo v službi zaspi, če se kdo v službi napije — kdo je bil? »Frajtar« Miško! — Kjer je kaj narobe — gotovo je zraven »frajtar« Miško.

Včeraj zvečer sem sedel v svoji sobici in premišljeval o minljivosti vsega posvetnega, namreč o razbitem oknu, ko nekdo potrka. — »Noter!« Med vrati se pokažejo mogočni brki »frajtarja« Miška. —

»Grom te ubilo, Miško, kako ti dodajš ovamo?«

»Kazali su mi momci, da ste Vi došli; — moram, da Vas pozdravim!«

Moral sem mu dati roko, če ne, bi bil »užaljen«. Od zadovoljnega ponosa se je smejal prav do ušes in si s svojo lopatasto roko gladil mogočne brke. — Hipoma so njegove oči obtičale nekje pod stropom. Gori na polici sem imel namreč steklenico »staranega« konjaka. Takoj sem uganil, kam merijo njegovi pogledi. — Naredil sem se nevednega.

»Što tražiš, Miško?«

»Ej, gospodine poročnik, slabo je u ratu, vrlo teško, i zima, zima, užasna zima!« —

Miško je velik diplomat; dal sem mu merico in nato še eno — »pokusiti«. — Ko je odhajal, sem ga opomnil:

»Miško, pazi — rekao sam ti već — kad se opiješ, dam te dva sata obesiti —«

»Neću se opiti, neću se,« mi je zatrjeval že med vrati.

Miško je v resnici moj prijatelj, dal bi si iztrgati dušo iz telesa zame — in tako vsi moji »momci!« — Bojišče zbliža vse! Oni ne morejo biti brez mene, jaz ne brez njih. — —

Iz Romunije.

Ko je bila napovedana vojska z Romunijo, smo bili prestavljeni tudi mi na novo bojišče. V večjem trgu na Sedmograškem smo izstopili — ter čez

nekaj ur odmarširali proti kraju, odkoder je bilo slišati gromenje topov; naša smer je šla na visoke gore! Potov po gorah smo bili že preje navajeni, a tukaj je bilo vse težavnejše: nikjer nobene steze, večkrat smo morali sekati goste grmovje, da smo prišli skozi. Hudo je bilo zlasti za naše topničarje, ki so na te strmine vlekli topove po vrveh!

Tretji dan smo prišli do določenih postojank. Sovražnik je bil še višje na grebenu gore. Dopoldne je prišlo povečanje, da moramo to višočino do večera naskočiti in zasesti. Komaj par ur, pa smo bili gospodarji te gore. Noč je bila neprijetna; pihala je burja s snegom! Drugi dan smo imeli že prosto pot do malega mesta! Ljudje so bili veseli, da smo odgnali neprijetnega gosta; dali so nam kruha, vina in cigarete! V mestu je bilo zelo opustošeno, trgovine izpraznjene; sovražnik je odnesel s seboj tudi mnogo pohištva! Čez teden dni smo prišli v prvo vas na sovražnih tleh. Tu ni bilo videti nobenega znaka vojne. Vsega dosti: polno žita, živine, sadja! Civilni ljudje so se nas prestrašili tem bolj, ker so bili z nami Bošnjaki; imeli so jih namreč za Turke! Za vasjo smo naleteli na sovražnika. Hotel je večkrat napadati, a se mu ni nič posrečilo; bil je vselej vržen nazaj! Tako smo prišli bolj do gostih vasij. Povsod so nas na videz pozdravljali ter poveljevali Avstrijci! Na vsaki hiši je visela bela zastavica v znamenje, da se radovoljno vdajo, moški in ženske so imeli na rokavih bele trakove!

V teh krajih pridelujejo največ koruze in sadja. Iz sliv varijo žganje, kajti v vsaki hiši je bil sodček s slivovko!

Hrana jim je polenta s čebulo in papriko! Kave in čaja tu ne poznajo.

Z goratih krajev smo prišli zatem na rodovitne ravnine. Zaprek je bilo dosti, večkrat smo morali bresti vode, kajti mostovi so bili vsi razdrti! Hudih bojov ravno ni bilo; večkrat smo zaropotali s strojnimi, pa so se podale kar cele stotnije, večinoma so pa bežali v največjem neredu! Večkrat jim je naša konjenica zaprla pot, ter tako zabrala celi tren, kar je bilo tem lažje, ker so vozili svoj tren z volí!

Prišli smo do mesta V. Tu je bilo vse napolnjeno z živili, namenjenimi za vojaštvo. Za kadilce je bilo izborno preskrbljeno; večkrat smo napolnili svoje nahrbtnike z najboljšimi cigaretami!

Prekorakali smo do zdaj že vso Romunijo. Proti koncu smo zadeli na romunskega zaveznika »kosmatinca«. Prišel je pomagat v zadnjih zdihljajih, a prepozno. Konečno smo dospeli do obširnih vinogradov in do polnih kleti vina. Zima je bila proti koncu bolj ostra; zakopali smo se ob kraju večje reke, na drugi strani pa naš sovražnik. Bojev zdaj ravno ni; samo topovi se včasih oglašajo ter naznanjajo, da nas še ni zima vzela!

Janez Jemec,

III. oddelek strojnih pušk.

Mamici za god.

V tretje že obhajaš god,
kar od zemlje je prostane
zginil mir, in boj povsod
žalost trosi, seka rane.

K tebi, mati, vedno je
misel moja v vas hodila;
s tabo bilo je srce,
ko se vojna je razvila

Z mano bila si povsod,
v boje v duhu šla ognjene;
sprejmi tudi zdaj od tod
še pozdrave preiskrene.

Prošnjo tvojo ljubi Bog
naj usliši, in popelje
skoraj me v domači log,
kjer zavlada spet veselje.

Korporal Ivo.

Listek

Zvonarjeva hči.

(Povest. — Spisala E. Miller. — Priredil Fr. Steržaj.)

(Dalje.)

Rozika je povesila glavo.

»No, ali veš še za katere? Naglo si utihnila« je rezko pristavila mati.

Bolehno ženo je silno žalostilo in jezilo vse to in ni mogla zapopasti, da je lastna njena hči tako ravnodušna. Ali nima hči prav nič njenega verskega čuta v sebi? Odkod to, da je tako površna in lahkomisljena sicer tako dobra deklica? Večkrat jo je prevzela takaka jeza in nejevolja, da bi bila Roziko najrajše zgrabila za rameni, jo stresla ter zavpila: »Zbudi se in poglej kam drviš! Stoj! Sicer si izgubljena!« In vendar tega ni storila; sesedla se je navadno na stol in položila desnico na svoje utripajoče, razburjeno srce ter umolknila. Nekak čut, podoben sovraštvu do zaslepljene hčere se ji je dvigal v notranjosti — pa zopet bolest, obup, ker ni našla rešilne poti. Prav dobro je čutila, da bo to njena smrt, pa še z zadnjim izdihljajem bo dejala: »Ne, ne! Toliko ljubezni in spoštovanja do matere želje boš še imela, da se ne boš proti moji volji poročila z luteranom.«

Rozika je tiho plakala — naposled pa dejala trpko: »Bog ve, če bova imele kaj otrok!«

Mati pa se je zadržala nad njo: »No še tega se je manjkalo! Ali je to govorjenje za poštenega katoličana o zvezi, ki jo je Bog postavil za to, da se ohrani človeški rod? Seveda z otrokom pride v mešanem zakonu na vrsto tudi vprašanje, ali bo otrok katoliški ali luterški, — pa je mesto božjega blagoslova — nesreča! O, Roza, Roza! — je vzdihnila mati; »katerikoli mešani zakon pogledaš, ne najdeš drugega kot križe

in trpljenje. Luterski pastori, ki jim je kaj za njihovo vero, se ne branijo zastonj mešanih zakonov. Saj vedo iz izkušnje, da prihaja iz njih samo prepričanje in nesreča.

»Henrik in jaz pa sva prepričana, da ne bo tako. Pa če bo, saj bova morala sama nositi.«

»Če misliš, da mi je vseeno, je-li moj otrok srečen ali nesrečen, moji vnuki katoliški ali luterski, potem lahko praviš, da bosta sama nosila. Pojdi mi no! Dokler bom živa ne bo konca tega vojskovanja.«

Molče sta opravljali svoje delo zamišljeni v težke skrbi. Nekako odleglo je Roziki, ko je odšla v svojo sobico, da s solzami izbriše mučne skrbi.

Tam v spalnici očetovi pa še več ur ni bilo miru. Oče in mati sta se resno razgovarjala. Mati ni nikakor mogla odnehati od svojega mnenja: »Ne morem in ne morem odnehati, oče, pa če bi imel Henrik milijone za doto in bi bil najizboornejši zvonar. Nič ne bo dobrega iz tega in moje edino dekle bo nesrečno in ž njo vred mi vsi, pa Henriku tudi ne bo v blagoslov. V zakonu je toliko različnih mnenj in vsa prinašajo zoprnosti. Kako more pač pameten človek skleniti zakon s človekom, ki je druge vere in drugače vzgojen?«

On pa jo je tolažil: »Mati, saj vem, da imaš prav, pa vendar si preveč črnogledna. Midva sva oba ene vere, pa sva se le večkrat pričkala. Tako na primer v nedeljo zjutraj, ko bi bil rajši ostal v postelji, kakor šel v cerkev, ker sem v soboto zvečer predolgo delal.«

Ona pa je vzdihnila: »Da, da! Vi moški ste vsi bolj površni v verskih rečeh, kakor me, pa je treba vedno dregati in priganjati. Žena pokaže, da ljubi moža s tem, da ga priganja k izpolnjevanju verskih dolžnosti.«

»Rozika si ne žene vsega tako hudo k srcu kakor ti, mati; Henrik je pa tudi resnoben, značajan mož. Sam bo šel svojo pot, pa bo pustil tudi ženi, da bo šla svojo. Držal se bo svoje vere, ne da bi njej branil storiti isto. Je pa strokovnjak v zvonarstvu, da mu ga za Jožetom ni para. S tem, da se pridruži nam, bo velike koristi za nas. Živimo tu v enakopravni deželi z luterani in kakor ti je znano, moj rajni oče niso vili nobenega zvona za luterske cerkve v vseh petdesetih letih, odkar imamo livarno. Če pa se Henrik priženi k nam, bo tudi tukaj drugače. Treba bo razširiti livarno in hišo za naše otroke.«

Utrujeno in žalostno je prekinila žena njegovo mrzlo modrovanje: »Ne zastopim te, oče! Ali nimaš prav nič razsodnosti? Ali ti naša sveta vera ni nič mar? Kaj pa pomagajo kupi denarja, če ni v družini božjega blagoslova? In v mešanih zakonih je doma razprtija, — pa najini vnuki luterani? Ne, ne! Ne morem in ne pustim! Rajši naj se uniči vsa obrt in Rozika rajši umrje...«

Uboga žena je v stiski zaplakala. Njeno že leta bolno srce ji je burno utripalo v prsih tako, da je morala se-

sti in je komaj lovila sapo. Naglo si je odvezala ruto za vratom. Mož ji je hitel na pomoč in jo proseč tolažil:

»Umiri se, mati, saj se bo morebiti drugače obrnilo. Henrik bo ostal vseeno v obrti, če tudi ne vzame Rozike.«

»Kako moreš tako govoriti, oče?« ga žena naglo prekine. »To bi bila vedna nevarnost za oba mlada človeka. Ta stvar se mora končati. Rozika naj gre z doma, če bo pomočnik ostal. Poslala jo bom k svoji sestri Rezki, kjer ni protestantov. Tam bo sčasoma pozabila na Henrika.«

Utrujena se je naslonila na pisano blazino. Mesec je obseval njeno smrtno-utrujeno, preplašeno obličje.

Zvonar se je ozrl na svojo ženo in strah za njeno življenje mu je stiskal srce.

»Vse naj se naredi tako, kakor želiš, Marija. Samo pri tem ostanem, da stopi Henrik v naše podjetje. Zadevo z Roziko uredi ti sama, ne bom ti metal kamenja na pot,« je dejal in pristavil mehko: »Samo pretrda ne bodi z otrokom, saj ji je že tako hudo dovolj.«

Mesec je izginil za mestnim obzidjem. Črnotemna noč je legla na zvonarjevo hišo. Težko ženino dihanje je postajalo vedno tišje. — Prvi jutranji solnčni žarek je posvetil na sklenjeni roki, pohitel proti obrazu in se šušil blagodejnemu miru, ki je ublažil to, včeraj tako mukopolno obličje. Ena sama noč je izbrisala vso zemeljsko muko iz potrtega materinskega obličja.

Krik in glasen jok se je razlegal po hiši in dvorišču, ko je beli dan naznanil očetu, sinu in hčeri gospodinjo in materino smrt...

(Dalje.)

Izpirajmo vrat s Fellerjevim bol lajšajočim rastlinskim esenčnim fluidom z zn. Elsa-fluid in masirajmo tudi zunanje s tem preizkušenim lajšalcem bolečin. To je najboljši protisredstvo proti prehlajenju in bolečinam vratu. Predvojnec cene: 12 steklenic tega izbornega domačega sredstva pošlje franko za le 6 kron lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 16 (Hrvatsko). Istotam se naročajo tudi Fellerjeve mlo dvajajoče Rhabarbar-kroglice z zn. »Elsa-kroglice«. 6 skatelj franko stane le 4 K 40 vin. Dvoje neobhodno potrebnih domačih sredstev, ki ju odlikuje nad stolisnoče zahvalnih in zdravniških priporočil. (va)

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 4 1/4% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Tedenska pratika.

Petek, 16. marca: Sv. Hilarij & Tacijan, muč. — Sv. Heribert, škof.

Sobota, 17. marca: Sv. Patrik, škof, apostol Ircev († 460). — Sv. Jedrt (Gertruda), devica in redovnica († 1302).

Nedelja, 18. marca (sredpostna): Evang.: Jezus nasiti v pučavi tisočero množico. — Praznuje se sv. Ciril Jeruzal., cerkv. uč. — Sv. Edvard, angl. kralj in muč. († 962). — Bl. Janez Sarkan-der, zaščitnik Moravske († 1576).

Ponedeljek, 19. marca: Sv. Jožef, rednik Jezusov in varih sv. katol. Cerkve.

Torek, 20. sušca: Sv. Feliks in sestra njegova sv. Regula († 303).

Sreda, 21. sušca: Sv. Benedikt, opat, ustanovitelj benedikt. reda († 543).

Četrtek, 22. sušca: Sv. Benvenut, škof. — Sv. Bazilij, muč.

Solnce vzhaja ob 6. uri 6 minut — zahaja ob 6. uri 10 minut.

Luna: Maj 23. marca ob 5. uri 5 minut zjutraj.

Sv. Patrik.
(† 493.)

Patricij ali Patrik je bil rimskega pokolenja. Še mladega so irski morskari odpeljali iz škotske domovine ter prodali kot sužnja na Irsko. Po šestih letih trdega ujetništva se mu je z božjo pomočjo posrečilo uiti in zbežati domov. Kljub hudemu trpljenju na Irskem se je pa ukoreninila v njegovo srce neutešljiva ljubezen do poganskih Ircev. Da bi jim mogel oznanjevati sv. evangelij, je postal duhovnik. Kmalu nato ga je papež Celestin I. posvetil za škofa ter ga poslal na Irsko, kjer se je pričelo trudapolno njegovo apostolsko delo. Sam pripoveduje, kako so mu nekoč oropali vse premoženje ter ga imeli 14 dni zvezanega, ker je krstil kraljevega sina brez očetovega dovoljenja. Skoraj 60 let je neumorno nadaljeval težko višjepastirsko službo, krščeval, molil, učil. Poganstvo je bilo uničeno, krščanstvo je pa zacvetelo vsepovsod. Njegovo življenje je bilo preprosto; poln ponižnosti si je nalaгал vedno nova pokorila. Umrli je v visoki starosti leta 492. Irska ga po pravici časti kot svojega zaščitnika. Njegovo delo na Irskem se pozna še danes. Katoliški Irski so znani po svojem odličnem in neustrašenem verskem prepričanju; vsi napor protestantskih Angležev so se razbili ob jekleni katoliški značajnosti poštenih Ircev. Na Irskem je zrastle veliko svetnikov; z Irsk so šli misijonarji na vse kraje sveta. Irska je dala zmagoslavni Cerkvi nebroj nebeščanov; po pravici se imenuje »otok svetnikov«.

To in ono.

»Na svidenje« kličejo in pozdravljajo vojaki: A. Cerkvenik, Skofje pri Divači; Rafael Črnologar, Čekovnik pri Idriji; Mihael Božič, Istra; J. Vatovec, Novigrad. — Prav srčne pozdrave pošiljajo naši (Monte Chiese) vsem domačim: Desetnik I. Štopar, Repnje; desetnik J. Koritnik, Smarno pri Litiji; pešci: Bizilj Valentin, Moravče; Ivan Žugič, Sv. Križ pri Kostanjevici; Štular Fr., Zalog pri Cerklah; Lopatič Ivan, Krškavas; Držaj Martin, Metlika; Česarek Anton, Ribnica. — V

imenu drugih slovenskih fantov pri težkem poljskem topništvu pozdravlja vse »domoljubovce« Fr. Šolar, Topolje nad škofjo Loko. — Srčne pozdrave od fantov nahajajočih se na tirolskem bojišču: Četov. Andr. Cetinski, inf. Jan. Arh. Selce pri Krškem; Ign. Praznik, Fr. Zagar, Fr. Fonzel, L. Mehle. — Pozdrave z visokih snežnih gora sporočajo vsem domačim in znanim: Des. Poldar Ivan, poddesetnik Pungartnik Gregor, Prezelj Franc; inf. Pustotnik Fr., Ličen Joško, Jesih Aleksander, Lovič Bernard, Perčič Pavel, Pezdarnik Maks, Radkovič Joško. — Istotako pozdravljajo vse domače slov. fantje saperskega bataliona s koroske boje črte: Jožef Iglič iz Refolč, Glažar Anton iz Ptuj; Jereb Franc z Vrhnik, Lipošek Iv. iz Celja, Jereňak Janez iz Brežic. — Z visokih snežnikov kličejo: Srečno svidenje v l. 1917: Lamokec Ciril, Vitovljec; Kranjc Fran, Celje; Mah Michael, Čatež; Pustinek Jožef, Sv. Vid; Verelji Urban, Galicija; Felker. — Podpisani slovenski fantje pošiljamo mnogo srčnih pozdravov vsem našim staršem, bratom, sestram in cenjenim bralcem »Domoljuba«. Zahvaljujemo se Van, g. urednik, ker redno dobivamo Vaš list, da izvemo, kaj je novega doma. »Domoljub« je tako naš stari prijatelj. Anton Jagodic, Loka pri Mengšu; Anton Robek, Toplice; Selko Jožef, Bela cerkev; Valentin Kosec, Rošica; Kocijančič Franc, Pomjan. — Srčne pozdrave pošiljamo podpisani slovenski draginci iz mrzle Galicije: Franc Pangeršič, Mengeš; Franc Podbevšek od Kamnika; Franc Janežič, Komenda; Franc Jeržšek; Medvode; Jožef Cepelnik, Št. Vid; Jakob Pihernik, Komenda; Franc Krumpster, Tunice; Fr. Kregar, Vrhovlje; Alojzij Urh, Spodnja Šiška; Mrak Janez. — Podpisani pošiljamo vsem slovenskim poštenim ženam in dekletom priskrbe pozdrave z rusko-poljskega bojišča: Četovodja Franc Bizjak, A. Kokali, Ivan Marn, doma iz Ljubljane; A. Robič, H. Sotler, J. Pucelj, Anton Kučič, I. Žvan, A. Vrešar, Mivšek Ignacij, Franjo Lozar, četovodja Franc Bajec, doma iz Čola nad Vipavo; Josip Verbovnik, Tomšič Anton, doma s Krškega. — Na pustni dan. Fantje in mošče, ki služimo pri pešpolku pošiljamo vsem slovenskim dekletom in ženam, posebno vsem bralcem »Domoljuba« iskrene pozdrave kjer moramo in zamehli praznovati prei; toliko imenitni praznik — pust. Seveda, krofov in drugega pečiva nismo pogrešali; s tem nam vsak dan polnatar postreže, in sicer v obliki štrpnelov in granat. Mi pa tudi ne ostanemo dolžni! Pošteno mu povrnemo vse, in tako gre gostija naprej. No, kaj pa Ve, slovenska dekleta! Predpust je bil bolj žalosten, kaj ne! No, pa le potolažite se; pridejo pač boljši časi! Ali pustni dan pa obhajajo, kakor se sliši, ponekod celo letof Kako? Upamo, da ni neznano. No, sicer niste vse take; ali en krivičen vinar požre 10 pravičnih, pravi pregovor. Torej, dekleta in žene! Pamet! Pomnite, da bo prišel dan, ko bo treba dati račun od hiševanja! — Tavčar Karel, Žirovnica; Štrumbelj Jakob, Tomšič, četovodja; Habi Franc in Lenarčič Janez, desetnika; Kavšek Alojzij, poddesetnik; Adamič Ivan, »oberkuh«; Vertačič Janko in Jamšek Mihael, oba »kuha«. — »Na svidenje« kličejo in pozdravljajo vojaki sanitetnega oddelka na ledenikih v Tirolah: Nikolaj Adlešič, nadlovce iz Metlike; Brece Fr., Dorenberg; Jemc Jakob, Zeje pri Kamniku; Rahne Vincenc, Kamnik; Bernik Fr., Virmaš; Gracelj Nikolaj, Bled; Lenarčič Fr., Brezovica; Čufer Ivan, Podbrdo; Janez Iv., Žabče; Vergelšimel Adolf, Štaj.; Grmovšek Anton, Novomesto; Curel Jožef, Kočevje. — Iz kraških brlogov nas podravljajo: Poddesetnika Terdan Al. iz Breš pri Ribnici; Setina Fr. iz Podgore; inf. Bolcjan Janez, Sv. Helena; Pirkovič Jožef iz Vrhpolja; Smole Jožef s Koroske Bele. — Tudi naši strelci se oglašajo s ponosom, da so v vsakem oziru storiili svojo domoljubno in vojaško dolžnost. Pozdravljajo vse znanke: Četovodja Heine V. iz Ljubljane; desetniki Kavšek P., Pirc K., Tome F. — vsi iz Ljubljane, Pešci: Primc J., Založnik Fr., Kocijan J., Šimec J. — vsi Ljubljanci; Ciril Lindič iz Nov. mesta. — Iskreno pozdravljajo slovenske fante in dekleta infanteristi: Lemut Janez iz Čola, Breščak Franc iz Čepovana, Krašovič Janko z Bučke, Pirnat Fr. iz Trzina. — Iz strelških jarkov proti Italijanom so poslali pozdrave vsem domačim: Alojzij Martelak, škofja Loka; Jožef Kelce, Ivan Gaža, Štef. Kosinar, Alojzij Antal, četov. Al. Malec, Ferd. Beles. — Slovenski fantje pri možnarjih na Dunaji srčno pozdravljajo vse slovenske fante in dekleta: Ciril Bistan, Strmca; Al. Galič, Ljubljana; Ant. Urbančič, Ferd. Širca, Jož. Fabjan, Ant. Ivancič. — Patulja »na smučeh« pozdravlja

s tirolskih gora vse domačine; Marolt Pepi, četov.; Fr. Kankel, četov.; Vedenič Fr. — Fantje cesarjevičevega pp. 17: narednik Luzar Valentin, četov. Habjan Fr., desetnik Debeve Iga, podd. Arebše Emil, telef. Kostrevec Vekoslav i. dr. kličejo našim dekletam:

Pre draga dekleta,
k' ste prav'ga srca,
ste vredne cekinov
in sam'ga zlata.

— »Počakajte malo — saj pridemo kmalo« kličejo vsem domačim iz zasneženih koroskih grebenov: J. Benegalijs, Štanga p. L.; A. Vagaia in P. Prime, Beričevo pri Lj.; J. Osolon, Kamnik; Fr. Kranjc, Vrhnik; Fr. Petelin, Borovnica; M. Erdani, Kamnik; J. Jeke, Vel. Mraševo; A. Višnovar, Gor. Kasej. — Najlepše pozdrave vsem čitateljem »Domoljuba«: Jakob Pavlič, Domžale, sedaj — S koroskih zasneženih gora pošiljajo pozdrave vsem slovenskim staršem, fantom in dekletom fantje pešpolka pri stotnijski strojnih pušk: Podd. Franc Rihar, Polhov Gradec; Ivan Mislej, Podbreg — Št. Vid, pri Vipavi; Ivan Strniša, Tržič; Matevž Košir, Črni vrh pri Polhovem Gradcu; Jožef Hrovat, Dvor pri Žužemberku. — Pošiljamo priskrbe pomladanske pozdrave vsem fantom in dekletom in bralcem in bralkam »Domoljuba«: Debeve Martin, Kocijan Franc, Primčič Alojzij, Starič Franc, vsi iz Trebelnega; Zaplotnik Anton, Kokra — Iskrene pozdrave pošiljamo slov. pionirji vsem domačim znanecem in prijateljem in bralcem »Domoljuba«: Patuljina voditelj Josip Kopriava, Sv. Jurij o. j. ž. in Ivan Vidrih, Postojna; pionirji: Pirc Franc, Straža; Božnar Franc, Ig pri Ljubljani; Račič Franc, Krška vas; Lehner Franc, Sv. Ana; Božeglav Jan., Lokev; Perčič Viktor, Sežana; Zajšek Jožef, Doberšček Leopold, Mastnak Jakob, Kravanja Jožef, Kebrič Franc. — Slovenski pošiljamo vsem slovenskim dekletom, ženam in fantom iskrene pozdrave z

Imamo se ponavadi; snega skoro 3 metre, bojni glasovi topov in streljnih pušk so nam vsakdanja godba. Zanimivih prizorov ne manjka. Največkrat vidiš moža s srčice v roki, ko pridno išče kakor bi imel cekine notri; ali to so le mali kozaki, ki se sprehajajo semintja. — Prav dobro se nam zdi, kadar dobi kd' kak slovenski častnik. Vsi ga radi prebiramo, da vidimo, kako in kaj se godi po svetu. Dopačajo se nam povesti v »Domoljubu«. Podlovci: Smole Franc iz Novega mesta; Zavrl Valentin iz Kranja; Bratec Janez iz Orehovega; Munda Jan. iz Radgone; Turk Franc iz Postojne; Banič Jakob, Ljutomer; lovc: Počkas Anton in Gostiša Anton iz Logatec; Žust Jože od Sv. treh kraljev; Suč Edvard iz Skopa; Mlakar Jurij, Ptuj; Humar Jože iz Banjšice; Gržanič Jože, Istra.

Vladarjeva beseda, ki nam mora biti vsem mar. Nemški cesar Viljem II. je nedavno nagovoril vojne kurate s temi-le besedami: »Živimo v času čiščenja; svetovna vojska bo ločila pleve od pšenice. Poučite ljudi, da spoznajo čas obiskanja. Potrebno nam je praktično (dejansko) krščanstvo, življenje, ki naj se ravna po zgledu in po osebi Jezusovi. Živeti moramo s Kristusom. Če bi sedaj le stopil Kristus med nas, ali bi mu mogli mirno v oči pogledati? Ako napravimo vsak teden sprehod v cerkev, še nismo vsega storiili, marveč moramo vsak dan s Kristusom občeati. On naj bo merilo za delovanje v našem življenju.«

Plemenit oče. O poljskem kralju Vladislavu beremo, da je imel vsekdar sličico svojega očeta pri sebi; kedar se je imel za kaj važnega odločiti, kedar je hotel izvršiti kako imenitnejšo opravilo, je pogledal na sliko. Pred obličjem svojega očeta se je vprašal: »Kako bi v enakem slučaju storil moj oče, ako bi bil še živ?«

Mirovna slika (idila). Mirovno-bojno dogodbico pripoveduje švicarski list »Vaterland«: »Te dni«, pravi, »smo videli v Luzernu elegantno kočijo, ki sta bila vanjo vprežena dva živahna vranca. Odsprejaj je sedel poleg gospodarjevega sluga neki francoski internanec; v kočiji sta sedela dva angleška in en nemški internanec. Čudna »sententa«, kajne? ... V neki vojaški bolnišnici nastanjeni in zaposleni sanitetski desetnik je dobil fantiča, ki ga je poslal h krstu. Za botra so mu bili trije možje različnih narodnosti: En Francez, en Nemec in dva Angleža — vsi katoličani. Pridružil se je pa še neki Anglež, ki sicer ni bil za botra, pa je bil jako petičen. Njegova denarnica je bila dobro založena, pa so ga pripustili, da je bil za pričo in za plačnika.

Odkod potresi? Učenjaki trde, da so zapljili na solncu velikansko pejo podolgovate oblike, ki je še večja kot naša zemlja. Ta peja — tako pravi — povzroča izredno velike viharje, ki smo čuli o njih zadnja leta, številne potrese, motenje v brezžičnem brezovajnem prometu, zlasti pa čudovite spremembe v Tihem morju, kjer se je morská površina znižala za 2—5 metrov in je ne ta način nastala cela vrsta novih otokov.

Za razvedrilo.

Židovska kupčija. Bilo je v Varšavi. Na ulici stopi neki židovski barantač k našemu vojaku, pa mu z vso zgovornostjo hvali svoje blago, zlasti čisto prave srebrne verižice. Vojak ga zavrne: »Ali ne veste, da je prepovedano prodajati srebrnino na ulici?« — Mož ga prime za rokav ter mu zašepče na uho: »Vem, dragi prijatelj; toda ali je to srebro? ...«

Nista se razumela. Gori v Galiciji je bilo. Neki nemški podčastnik je izgubil ščetičo (krtačico) za zobe; toda ni se mu zdelo vredno, da bi jo iskal, češ, si bom pa drugo kupil. Pride v trgovino in zahteva novo ščetičo. Ženica, ki je bila v prodajalni, ga ne razume (govoril je namreč po nemško) ter reče: »Niks dajč.« Ker pa vojak ni znal niti ene poljske besede, si je pomagal tako, da je z roko kazal na usta in nekoliko podrsal po zobeh. Slednjič ženica razume, veselo prika, gre in poišče zaprašeno šatuljo ter ponudi podčastniku svetle orglice...

Najnovejše.

† Oton pl. Detela. V Ajmanovem gradu pri Stari Loki je 12. marca izdihnil blago dušo bivši deželni glavar kranjski, član gosposke zbornice, Oton pl. Detela. Njegovo delo je bilo 30 let posvečeno blaginji naše dežele. Pokojni graščak je bil najstarejši član kmetijske družbe; bil je nje član 48 let, nekako 8 let pa predsednik. Umrl je v starosti 78 let vsled operacije. N. p. v m.

Kina poseže v vojsko. Poslanska zbornica je z večino 300 glasov pritrdila, da se pretrgajo zveze z Nemčijo.

Bagdad zaseden. Dne 11. marca so angleške čete zasedle mesto Bagdad ob reki Tigris.

Pojasnilo. Z Vrhnik se sporoča: Govorice o hranilnici in posojilnici v kaplaniji, češ, da ne posluje več, so docela neresnične. Hranilnica sprejema vloge in posluje prav tako, kot poprej.

Vprašanja in odgovori.

I. S. — Laze pri Planini. Naznamiamo, da je ponudil posestnik J. Šemerl (Predgrize 35, Črnihrv nad Idrijo) dve mladi kozi-molznici. Zglasite se pri njem.

Listnica uredništva. Ponavljajo se tožbe, da ljudje v prodajalnah za denar nič ne dobe, pač pa, če prinesejo masla ali drugih jestvin. Za tobakarje-pive imajo baje gostilniški trafikantje več srca nego za druge. Nekdo piše: »Komaj bi bilo, da bi ves invalidski dohodek zabil, potem bi dobil tudi nekaj cigaret.« — Uredništvo ne more drugega reči, kakor da je treba na nepostavnosti opozoriti oblastvene organe.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 7. marca: 88, 10, 13, 21, 17.

Dunaj, 10. marca: 80, 13, 79, 87, 19.

SKRIVALNICA.

Svetilnik na skali
ob morski obali
prižiga ponoči
ob vojni prevroči
čuva; vsak dan očno,
previdno, a ročno.
Če Lah ga zaloti,
mu koj je napoti.
A slabo le skrit je;
še lahko ubit je.

Dobre knjige.

»Pismo žalostnim in potrtnim«. Napisal dr. G. Rožman. Dobiva se pri Mohorjevi družbi v Celovcu in stane s poštnino 20 vin.; 100 kom. pa 18 K.

Ivan Podlesnik: Knjigovodstvo I. del. Vsebinska knjiga (128 strani) je razdeljena v pet delov. V prvem delu nam pisatelj lahko umljivo razjasni pojme, ki se rabijo v knjigovodstvu; v drugem delu nam opiše poslovanje pri društvi; pove nam, kako se vodi društveni zapisnik, kako kronika, kako knjiga članov, kako se upravlja knjižnica itd. V tretjem delu nam razloži poslovanje pri hranilnih odsekih »Čebelicah«; v zadnjih dveh delih nam opiše knjigovodstvo pri mladeničih in gospodarjih. — Ker je knjigovodstvo prav gotovo eden najvažnejših pripomočkov za povzdigo gospodarstva, zato bo ta knjiga zlasti našim gospodarjem, gospodinjam, obrtnikom itd. prav mnogo koristila. Še tako mal obrtnik se mora poslužiti knjigovodstva. Ali ne bo vesel, če si bo znal to stvar urediti nekoliko boljše? Predsednik, predsednica, tajnik, tajnica si, pa ne veš kako bi opravljala svoj posel! Glej ta knjiga ti vse lepo razloži. Knjigo bo tudi manj izobraženi lahko razumeli, ker ji je dodejanih mnogo praktičnih vzorcev. Dobi se v Katoliški bukvarni in stane lično vezana s poštnino vred le 3 K 50 vin.

Luč 1916/17. Glasilo hrvaških katoliških visokošolcev med vojsko ne more redno vsak mesec izhajati; zato so izšli med vojsko doslej samo trije obširni zvezki »Luč«, in sicer dva zvezka

za 1. 1915, eden pa za 1916/17. Pred nami je obširen zvezek (230 strani) za leto 1916/17. Vsebinska je prav zanimiva in raznovrstna. Na prvem mestu je članek škofa Mahniča o razmerju med katoliškimi svetniki izobraženci in med duhovniki. Cena tega zvezka je 3 K 60 v., za dijake 2 K. Upravišтво je v Zagrebu, Kurečeva ulica 3.

Izpiranje vrat s Fellerjevim blagodejnim, bol lajšajočim, razkrajajočim fluidom iz rastlinskih esenc z znamko

Predvojne tene: 12 steklenic 6 kron prosto poštino, lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzstrg 16 (Hirvatska). — Čez 100.000 zahvalnih pisem in zdravniških priporočil.

Iščem v lepem solnčnem kraju

POSESTVO
s pašnikom ali pravico za kupiti ali v najem.
I. Eberwein Bled, Gorenj. 614

HENRIK WEISZ

— Nagysaió (Kom. Bars) Ogrsko —

dobavlja po povzelnju naslednje čevlje v poljubni velikosti. Riziko izhlajenosti! Zamenja dovoljena! Cenika ne morem poslati med vojno. Par damskih čevljev K 35, K 40, K 45, K 50, K 55. 1 par čevljev za štrpce (bakanci) K 50, K 60, K 70. 1 par čevljev za gospode K 45, K 50, K 55 in K 60. Otroški čevlji v vsaki velikosti najceneje, 1 škrtljica 620

Zakon, protokol.
Ikre za čevlje K 1.—.

Srbečico, lišaje

odstrani prav napro, trujavo mazilo, Mail Jonček K 1.60, veliki K 3.— pošta za ročno K 9.— Z uporabi nam dovolim se naroča pri: Dr. E. Fritsch Kranj - Apoteka, Raab (1917), Engera

Kupujte v Katoliški
Bukvarni!

U VII 105/17-8

V imenu Njegovega Velikanstva
cesarja!

C. kr. okrajna sodnija odnosno c. kr. deželna kot vzključna sodnija v Ljubljani je razsodila o obtožbi javnega obtožitelja zoper Uršulo Elikan, rojeno 28. februarja 1884 v Lašah, pristojno v Rudnik, r. k., omoženo, posestnika ženo, Rudnik št. 41, radi prestopka po § 14 cesarske naredbe z dne 7. avgusta 1915 št. 228 drž. zakona v navzočnosti c. kr. deželne sodnije svetnika v pok. Potrato kakor javnega obtožitelja obtoženke Uršule Elikan po danes dognani glavni razpravi po predlogu javnega obtožitelja, naj se obtoženka kaznuje, tako:

Obtoženka Uršula Elikan je kriva, da je dne 5. decembra 1916 v Ljubljani izrabljaje izredne razmere, povzročene po vojnem stanju, zahtevala od Marije Mohorič za neobhodne reči, namreč za 1 liter mleka po 60 h, toraj očitno čezmerne cene in je s tem zakrivila prestopok določena po § 18/1 cesarske naredbe z dne 21. avgusta 1916 št. 261 drž. zakona ter se radi tega obsodi po § 18 citirane cesarske naredbe z uporabo §§ 266, 260 b k. z. na 48 ur zapora s postenjem ter denarno kazen 10 K, ki se za slučaj neiztirljivosti izpremeni v nadaljnjih 48 ur zapora, zaeno pa izrekto, da se sodna enkrat priobči v ljubljanskem tedniku »Domoljub«, in po § 389 k. p. r. v povračilo kazenskih stroškov.

Ljubljana, 1. marca 1917.

Dr. Ogorentz s. r.

Hranilna deželna združnica v Ljubljani.

n. a. dež. življ. in rentne, nez. in jamst. zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot. rentni in ljudska, neugodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije. Udeležba na dividendah pri življenjski zavarovanju že po prvem letu.

Stanje zavarovanj koncem 1914 K 173.490.838.—
Stanje gar. fondov koncem 1914 K 48.732.029.76
V letu 1914 se je izplačalo zavarovancem na dividendah čistega dobička K 432.232.66

Kder kamorva skleniti življenjsko zavarovanje veljavno hrati za vojno zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane združnice.

Prospekti zastoni in poštino prosto.

Sposobni zas'opnik se sprejmejo po najugodnejšim pogoji.

Marije Terezije cesta 12.

Razširjevalci
napačnih vesti

pripovedujejo, da Lysoforma ni mogoče več dobiti. Prosimo svoje cenjene odjemalce, naj takim vestem ne verujejo. Omejili smo sicer nekaj izrednih naročil, da preprečimo nakopičenje prevelikih zalog v škodo prebivalstva, v resnici pa je, bo in mora biti Lysoform vedno v zalogi in na razpolago v vsaki hiši. 100 gr vsebujoča zelena steklenica stane K 1.80. Lysoform s poprovo meto, razkuževalna zobna voda 100 gr vsebujoča opalova steklenica K 2.50. — Dobiva se v vsaki lekarni in drogeriji. 533

DR. RELETI & MURÁNYI, kemična tovarna, BUDAPEST.

Gospodinja mnogo prihrani

ako si sama pripravi
nadomestek jedilnega olja iz

morskega Caraghee-mahu

ki na raznih solatah po okusu popolnoma nadomestita najfinije namizno olje in je zdravju zelo prikladen, četudi se vsebuje oljne masti. Zavitek mahu najfinije vrste za 1 liter nadomestnega olja K 1-30, po pošti poslan K 1-50, rekomandirana pošiljatev velja 25 vinarjev več. Navodilo za pripravo, ki je popolnoma priročno in brez stroškov, je priloženo vsakemu zavitku. Za poskusno pošljimo tudi posamezne zavitke proti predplačilu ali povzetju, sicer se pa priporoča več zavitkov zajedno naročiti, da se prihrani nekaj poštne. Prodaja M. Špenka, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Poštna naročila in denarne pošiljatev naj se pošiljajo na naslov

Mat. Dežman v Ljubljani,

Kopitarjeva ulica štev. 6.

100 litrov domače pijače
osveč., slastne in žejoganeče slahko vsak sam napravi s majh. stroški. V zalogi so: ananas, jabolčnik, grenadinec, malinovec, marmelatni brusnik, poprovi metovec, pomarančevac, prevec, višnjevec. Ne uspeh izkl. Ta dom. pijača se lahko pije poleti hladna, pozimi tudi vroča mesto kava ali čaja. Sestavine s pat. navod. stanejo 12 K franko po povzetju. Za ekonomije, tvornice, večja gospod., delavnice itd., neprecen. vredn., ker to delavca sveži in ne upijani in njegova delavnica, nič ne trpi.
Jan. Grolsch, Engel-Drogerie, Brno 641, Moravsko.

Automatična past

za podgane K 5-80, za miši K 4-80, lovi brez nadzorstva do 40 živali v eni noči, ne zapuste nikake sledi in se same zopet nastavijo. Past za ščurke „Rapid“ vjame na tisoče ščurkov v eni noči, po K 3-70. Povsod najboljši uspehi. Mnogo zahvalnic. Pošilja se po povzetju ali proti predplačilu. Poština 80 v. Izvoz. tvrd. Tintner, Dunaj III., Neulingg. 26-L.

Sijajna bodočnost

je zagotovljena novim srečkam avstr. rudečega križa in turškim srečkam! Nakup teh izbornih srečk pomenja najpametnejši način varčevanja in prinese v srednem slučaju

veliko bogastvo!

Srečke imajo trajno denarno vrednost in mora vsaka zadeti. Svota vsakoletnih glavnih dobitek znaša čez

dva milijona kron!

Pogoji za nakup teh srečk so tako ugodni, da si jih zamore vsakdo z lahkoto nabaviti.

— Zahtevajte brezplačno pojasnilo!

Srečkovno zastopstvo 12, Ljubljana.

Srbež, kraste, pege, garje

odstranjuje najsigurnejše
preiz-kušeno **PARATOL** domače mazilo.

Mnogo zahvalnic in priznanj za dobroto. Absolutno zanesljivo. Ne meže, je popolnoma brez duha, torej se more rabiti tudi čez dan. Velik lonček K 3—, dvojno velik lonček 5 K 50 h po povzetju ali predplačilu.

PARATOL posteljni prašek varuje najbolj občutljivo kožo. 1 skatja 2 K 50 v po povzetju ali predplačilu. Oba izdelka se dobivata v glavni zalogi.

M. KLEIN, lekarnar v Budapešti VI-10. Nagymező ut. 8.

Posor na natančni naslov!

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 cm dolgimi orjaškimi Lorejskimi lasmi, ki sem jih dobila po 14 mesečni rabi pomade, ki sem jo iznašla sama. To je edino sredstvo proti izpadanju las, za njih rast in negovanje, za ojačitev lasišča, pri moških krepko pospešuje rast brade, in že po kratki dobi daje lasem in bradi naravni blesk in polnost, in jih varuje pred prezgodnjim ozivljenjem do najvišje starosti.

Lonček po K 6.—, K 10.— in K 15.

Po pošti se pošilja vsak dan po vsem svetu s poštним povzetjem ali denar naprej iz tvornice, kamor je naslavljati vsa naročila

Ana Csillag, Dunaj I, Kohlmarkt 11.

Narečate sobotnega „Slovenca“**Cudovit aparat za gatenje**

pletence in tkanega blaga, perila in platna

Z našo izvršno pripravo za gatenje si obvarujete oči, prihranite čas in dosežete trpežno, lepo izvršitev. Ta čudovita priprava za gatenje je največji pripomoček za gatenje nogavic in za vsak drug tkan predmet, kakor za gatenje spodnjih kralj, miznih prtov, servijel, rjuh, jargrova perila oblek itd. ter se da vsak predmet silno hitro, lepo, enakomerno popraviti, da izgleda kakor bi bilo novo tkano. Imamo mnogo razlag K 5-90. Razprodaja po povzetju zaloga novosti

M. Svoboda, Dunaj, III. 2, Hiessgasse 13-404.

Dobro „IKO“ uro

vsak občuduje in zaželi, kajti ona je
mojstirsko delo urarske umetnosti!

Razpošilja se po povzetju zamenjam!
Neugajajoče

Velika izbira ur, verižic, prstanov, lepoticja, daril itd. v velikem

krasnem ceniku,

katerega zahtevajte zastoni in poštne prosto.

Zlato uro zastoni!

Natančneje v krasnem ceniku, ki se pošlje zastoni in poštne prosto.

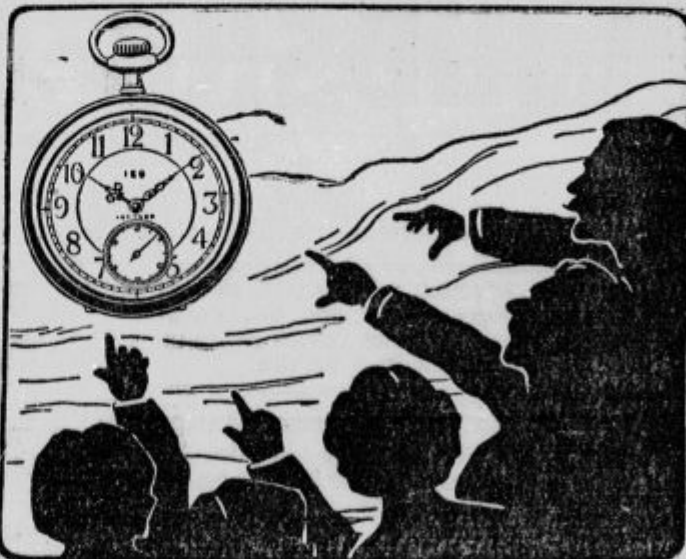
Tako sodijo vse stranke: Čisto takih pisem Vam lahko pokažem.

Po letih še ni popravila potrebna.

Moji znanci so zelo iznenadeni, da ona kovinska ura, katero sem pri Vas kupil K 4-10, še ni bila popravljena in gre vedno dobro. Pošljite mi sedaj ravno tako za mojega nečaka. Vsoto K 4-10 pošljem istočasno po poštni nakaznici na Vas.

Vas najlepše pozdravljam
Skaričev pri Krapini. Franc Mlinarič, pos.

Vse ure so natančno preizkušene!

Lasna znamka „IKO“ svetovnoznana.

Svetovna razpošiljalnica

Lasna protokotirana tovarna ur v Sviči.

H. SUTTNER samo v LJUBLJANI št. 1.

Nobene podružnice.

Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur.

Nobene podružnice.

Volna zapetna ura

natančno regul. in re-
dpa. Nikel ali jeklo K
18 — 16 — 20. — s radij.
svetilo. Koral K 16 —
20. — 24. — v srebr. okr.
K 18. — 24. — 28. — s rad.
svet. kas. K 28. — 36. —
srebr. zap. ura na elast.
K 20. — 24. — 40. — 14 k.
zlata zapetna ura na
elast. K 100. — 120. —
140. — Sletno pismeno

jamstvo. Pošilja po povzetju. Nikak riziko! Zamena
dovoljena ali denar nazaj

Prva tovarna ur JAN KONRAD

e. in kr. dvorni založnik Brax št. 1555 (Česko.)
Na željo se vsakomur zastoj pošlje moj glavni cenik,

Izšel je

novi cenik

s koledarjem in vojnimi urami
po najnižjih cenah. Tudi po pošti
zastoj. Na obilni obisk vlnudno
449 vabi

F. CUDEN

Ljubljana, Prešernova ulica št. 1.

St. 2007. srebrna pr-
stan v 5 zveznih bar-
vah emajliran
K 3.50.

Cene brez poviška.

Zastoj in poštnine prosto

dobivati naze-
ljo mo. glavni
cenik s ca.
4000 slikamur,
srebrnine, slat-
nine, godbenih
in briv. predm.
Sol. in koncert.
violine po K 12, 14, 16, 18,
22, 30, 40 in viš. Dobre har-
monike a K 8, 10, 12, 14, 16,
22, 30, 40, 50 in viš. Zamena
dovolj. ali
denar nazaj.
Pošiljat. po
povzetju ali
predplačilo
Razpošiljal-
nica:

JAN KONRAD, c. i. kr. por.
dob. Most (Brax) št. 1555, Česko.

**Kuverte s firmo,
pisma,
ručne itd.**

izvršuje natančno
po naročilu

Katoliška
tiskarna
v Ljubljani.

Ustanovljeno leta 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega.
Zunanjim vlagateljem so za pošt-

4 1/2 %

ljanje denarja na razpolago brez-
plačno položnice poštne hranilnice.

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let, pa tudi izven
odsekov proti poljubno dogovorjenim odplačilom. — Dovoljujejo se ranžijska
posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali proti poroštvo.

Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša koncem l. 1915 K: 519.848.40. Deležnikov je bilo kon-
cem l. 1915 1924 s 15.615 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6,089.850 K.

Načelstvo

Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stolni kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

B. Remec, c. kr. profesor v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Karel Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: Ivan Dolenc, c. kr. profesor v Ljubljani; Zajo Albin, c. kr. rad. oficijal v Ljubljani; Anton Kralj, taj-
nik Zadrugne zveze v Ljubljani; dr. Merhar Alojzij, gimn. profesor v Ljubljani; dr. Jakob Mohorič, odvet-
niški kandidat v Ljubljani; dr. Fran I. apoč, odvetnik v Ljubljani; Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani;
Anton Sušnik, c. kr. p. profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik,
prof. bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, c. kr. gimn. prof. v Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, katehet v Ljubljani.

Načelstvo:

Predsednik: Anton Kržič, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton Čadež, katehet v Lju-
bljani; K. Gruber, c. kr. sin. rad. oficijal v Ljubljani; Ivan Mlakar, profesor v Ljubljani; Avgustin Zajo, c. kr.
rad. revident in posestnik v Ljubljani.

! Ako še niste, pošljite naročnino! !

Sprejme se takoj

kovaški vajenec

pri Jerneju Vidmarju, kovaškem mojstru v
Doba pri Domžalah.

547

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta šte. 6, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko
cerkvijo sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po

Vloge v „Ljudski posojilnici“ so po-
polnoma varno naložene, ker poso-
jilnica daje denar na varna posestva
na deželi in v mestih.

4 1/4 %

Rezervni zakladi znašajo okroglo
kron 800.000.—. Stanje hranilnih
vlog je bilo koncem leta 1915
23 milijonov kron.

brez odbitka rentnega davka, katerega pla-
čuje zavod sam za svoje vložnike, tako da
dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krone
25 vinarjev na leto.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi
po pošti in daje za njih vplačilo na razpo-
lago poštne položnice. Sprejema tudi vloge
na tekoči račun ter daje svojim zadružnikom
posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez
nje na osebni kredit proti poroštvo ali
zastavi vrednostnih papirjev. — Menjice se
eskomptujejo najbolje.

